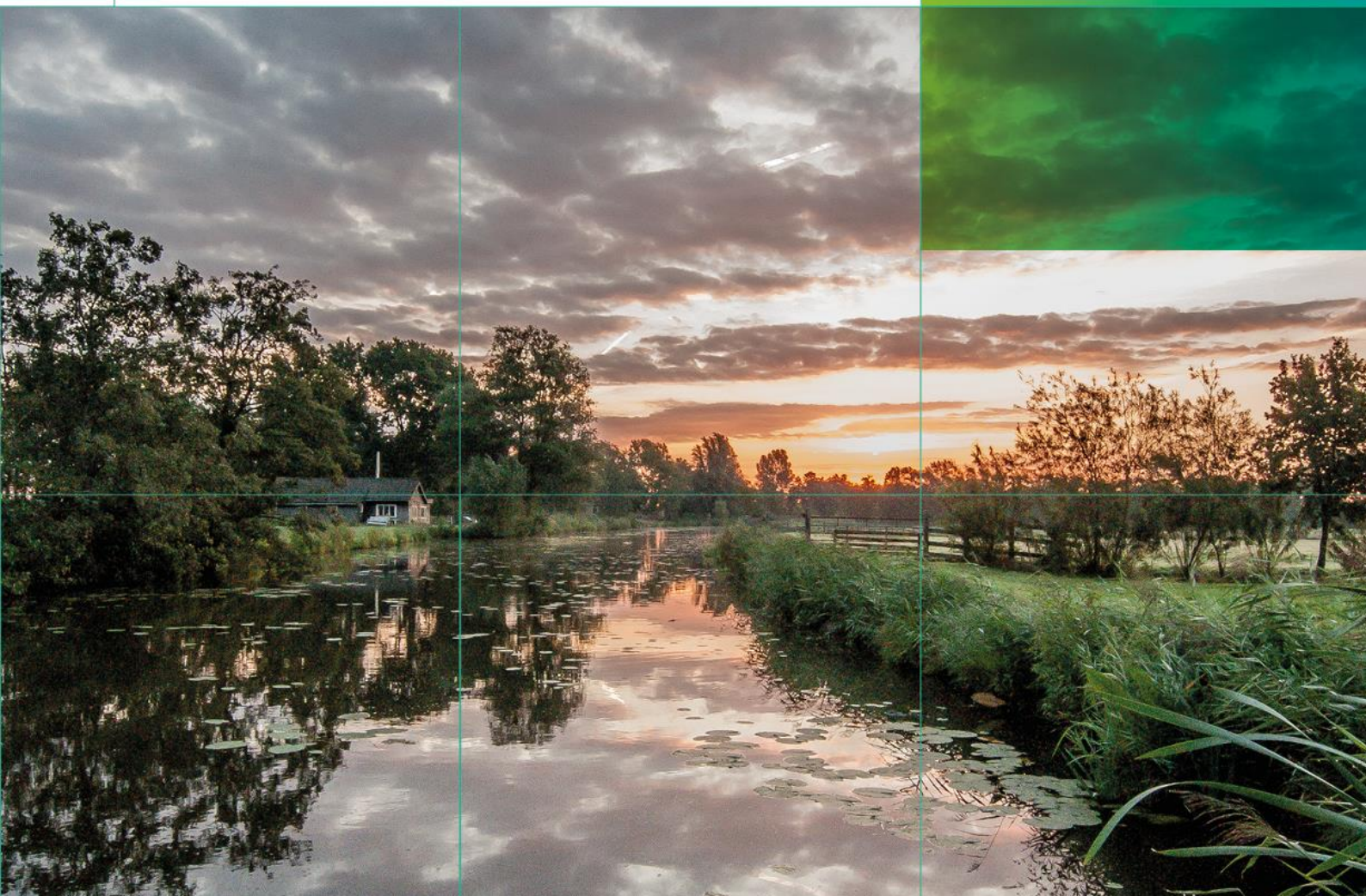
FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Voorlopige Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Bestuurlijke samenvatting 3

2.1 Impact corona 3

2.2 Veranderingen in het bestuur 4

2.3 Voorbereiding op de Omgevingswet 4

2.4 Doorontwikkeling/FUMO 2.0 4

2.5 In verbinding 5

2.6 Besluit VTH 5

2.7 Productie, personele inzet, productiviteit en verzuim 5

2.8 Financieel resultaat 6

3 Programma's 7

3.1 Algemene ontwikkelingen 7

3.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening 12

3.3 Programma Toezicht en Handhaving 14

3.4 Programma Specialistisch Advies 17

4 Programma bedrijfsvoering (incl. management) 20

4.1 Wat hebben we gedaan en wat hebben we bereikt 20

4.2 Baten en lasten programma Bedrijfsvoering 22

4.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 25

5 Paragrafen 26

5.1 Bedrijfsvoering 26

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26

5.3 Financiering 27

6 Jaarrekening 2020 28

6.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 28

6.2 Balans per 31 december 2020 31

6.3 Toelichting op de balans 32

6.4 Het overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2020 40

6.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 41

6.6 Vermogensmutaties 50

6.7 Overige gegevens 51

7 Bijlage I: Risicoanalyse 55

8 Bijlage II: Overzicht taakvelden 57

1 Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken over het jaar 2020. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en control cyclus over het afgelopen jaar. Met deze jaarstukken bieden wij u inzicht in de ontwikkelingen en resultaten over het afgelopen jaar, zowel inhoudelijk als financieel.

2020 was een bijzonder jaar. De FUMO breidde uit in formatie om de extra basistaken voortkomende uit het besluit VTH uit te kunnen voeren, Onze medewerkers werkten zoveel mogelijk vanuit huis en bij milieucontroles ter plaatse zijn de coronamaatregelen in acht genomen. En er is niet stilgezeten op het gebied van de voorbereidingen implementatie Omgevingswet en de doorontwikkeling FUMO 2.0. Een bewogen jaar dat met mooie resultaten wordt afgesloten.

Leeswijzer

Deze jaarstukken geven inzicht in de voortgang en het realiseren van doelen en prestaties uit de programmabegroting 2020. In de jaarstukken zijn het jaarverslag en de jaarrekening opgenomen. Hierbij is de indeling van de begroting 2020 gevolgd. In de tabellen zijn de cijfers over het jaar 2020 opgenomen. De lasten en de baten zijn gepresenteerd als positieve bedragen in hele euro's, voor zover in de betreffende tabel niet anders is aangegeven. De jaarstukken zijn opgesteld naar de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daaraan stelt.

Hoofdstuk 2 bevat de bestuurlijke samenvatting met daarin de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten uit de jaarstukken 2020. In hoofdstuk 3 worden de programma's van het primaire proces toegelicht. Na een algemeen deel komen achtereenvolgens de programma's Toetsing en Vergunningverlening (TV), Toezicht en Handhaving (TH) en Specialistisch Advies (SPA) aan de orde. Hierin worden de doelen en prestaties verantwoord. In hoofdstuk 4 is het programma Bedrijfsvoering opgenomen, inclusief management.

Hoofdstuk 5 gaat in op de volgens het BBV verplichte en voor de FUMO relevante paragrafen, te weten: Bedrijfsvoering (5.1), Weerstandsvermogen en risicobeheersing (5.2) en Financiering (5.3) Hoofdstuk 6 bevat de jaarrekening 2020 met daarin de waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2020 en het overzicht van baten en lasten. Tevens is in hoofdstuk 6 de aanvullende (o.a. de wettelijke verplichte) informatie opgenomen.

2 Bestuurlijke samenvatting

2.1 Impact corona

Nadat medio maart 2020 de eerste maatregelen werden afgekondigd is per direct binnen de FUMO een crisisteam gevormd. De landelijke maatregelen zijn vertaald naar de FUMO. De veiligheid en gezondheid van medewerkers staan voorop.

Binnen de beperkende maatregelen was de inzet erop gericht de taakuitvoering zo goed mogelijk doorgang te laten vinden. Vanuit de FUMO hebben we zo veel mogelijk aansluiting willen houden bij het beleid van de deelnemers. Dit betrof vooral het standpunt om toezichtcontroles in de vorm van bedrijfsbezoeken (tijdelijk) te beperken. De investering in het verleden in plaats- en tijdsonafhankelijk werken heeft in de coronatijd zijn vruchten afgeworpen. Er kon zonder moeite overgeschakeld worden naar thuiswerken.

In totaal betreft het urenverlies als gevolg van corona in 2020 zo'n 3.000 uur (gemiddeld slechts 20 uur per medewerker). Dit werkt door naar de productiviteit (zie paragraaf 2.7). Ondanks corona is geen sprake van een stijging van het ziekteverzuim en zijn de gemaakte afspraken over het aantal uit te voeren reguliere toezichtcontroles nagekomen.

2.2 Veranderingen in het bestuur

In het voorjaar van 2020 heeft mevrouw Waanders (Waadhoeke) haar voorzitterschap beëindigd. De heer Postma (Opsterland) is door het algemeen bestuur als nieuwe voorzitter van de FUMO aangewezen. Mevrouw Groeneveld (De Fryske Marren) en de heer Fokkinga (Provincie Fryslân) zijn toegetreden tot het dagelijks bestuur in de plaats van de heer J. Kramer (Provincie Fryslân en de heer Postma (Opsterland). De nieuwe leden van het dagelijks bestuur kregen een introductieprogramma aangeboden van de FUMO.

Het dagelijks bestuur is een collectief bestuursorgaan. Binnen het dagelijks bestuur heeft elk DB-lid een eigen portefeuille. Vanaf het najaar van 2020 worden de DB-leden vanuit de FUMO ondersteund en geadviseerd omtrent voorstellen en ontwikkeling die de FUMO betreffen.

2.3 Voorbereiding op de Omgevingswet

De voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan onverminderd door. In april 2020 werd bekend dat de Omgevingswet niet per 1 januari 2021 in werking zou treden. Als nieuwe invoeringsdatum is 1 januari 2022 gekozen[1]. Dit biedt extra tijd voor het treffen van voorbereidingen. Vanuit de FUMO is het initiatief genomen om de samenwerking te versterken. Dit heeft geleid tot de herstart van De Friese Aanpak en de (gemeente-)secretarissen hebben een ambtelijke stuurgroep gevormd ten behoeve van de voorbereiding op de Omgevingswet. Meer en meer wordt onderkend dat de invoering van de Omgevingswet goed samenspel vraagt van alle ketenpartners. Gezamenlijk optrekken is daarbij essentieel en als FUMO nemen wij daar actief aan deel. Dit kan tot een bepaalde mate omdat er in 2019 budget is verstrekt voor de afgeslankte zogenoemde interne variant. Niet alle verzoeken om samen op te trekken kunnen daarom worden gehonoreerd.

Als gevolg van de nieuwe datum van inwerkingtreding is de ontwerpbegroting 2021 aangepast en opnieuw voor zienswijze aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân voorgelegd. De begroting 2021 is zodoende niet in juli, maar in september 2020 door het algemeen bestuur vastgesteld. Dit was een weloverwogen keuze die echter niet de instemming had van het Ministerie van BZK en leidde tot een gesprek met het Ministerie. Omdat het Ministerie niet nog een keer accepteert dat de begroting later dan 1 augustus wordt aangeleverd, hebben wij besloten de begroting 2022 op te stellen zonder impact van de Omgevingswet. Mocht deze wet al per 1 januari 2022 worden ingevoerd dan zal de impact hiervan met een begrotingswijziging in de begroting worden opgenomen.

2.4 Doorontwikkeling/FUMO 2.0

In het afgelopen jaar zijn er mooie stappen gezet in de doorontwikkeling van de FUMO op basis van het verbeterprogramma FUMO 2.0. Zo heeft het algemeen bestuur op 10 december 2020 ingestemd met diverse voorstellen zoals een nieuwe sturings- en financierings-systematiek, governance, producten- en dienstencatalogus. Mandaat krijgt in 2021 nadere uitwerking. Via de lijn van het Fries

[1] De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt bij Koninklijk Besluit vastgesteld. Dit besluit is nog niet genomen. De minister is hierover in overleg met de Tweede en Eerste Kamer.

VTH-overleg is een Fries VTH-beleid voor de basistaken tot stand gekomen. De inhoud van dit beleid zal met ingang van 2022 nader worden uitgewerkt in een (meerjarig) uitvoeringsprogramma.

2.5 In verbinding

We steken veel energie in het beter in verbinding zijn met onze deelnemers. “In verbinding zijn” kan alleen wederzijds en vraagt aandacht en inspanning van alle betrokkenen. Van onze deelnemers en binnen de FUMO-organisatie. Van bestuurders, managers en medewerkers. En op allerlei manieren. Zo waren er de bestuurlijke themabijeenkomsten over de samenwerking onder de Omgevingswet, governance en de vernieuwing van het sturings- en financieringsmodel. Dit waren waardevolle bijeenkomsten om gezamenlijk de problematiek te verkennen en mogelijke oplossingsrichtingen te verkennen. Voor de hiervoor onder FUMO 2.0 genoemde onderwerpen geldt dat deze tot stand zijn gekomen na intensief overleg en afstemming tussen de deelnemers en de FUMO. Een heel ander voorbeeld is de verbetering van de kwartaalrapportages (ook onderdeel van FUMO 2.0), waarmee we onze deelnemers (en dan vooral vanuit de rol van opdrachtgever) inzicht bieden in de voortgang van de uitvoering van taken. Onze informatie wordt steeds beter en dat maakt het mogelijk om daar waar nodig tijdig bij te sturen. Als laatste voorbeeld noemen we hier de digitale nieuwsbrieven. De nieuwsberichten hebben een gevarieerde inhoud. Steeds meer mensen hebben een abonnement op onze nieuwsbrief. Door open en transparant te zijn naar elkaar, verstevigen wij onze relaties en groeit het vertrouwen in de FUMO.

2.6 Besluit VTH

Met ingang van 2020 zijn door gemeenten op basis van het besluit VTH juni 2017,extra basistaken bij de FUMO ondergebracht. De implementatie hiervan is niet geheel goed verlopen. Sommige gemeenten moesten daarom het jaar 2020 ook nog gebruiken voor overheveling van de betreffende taken. Het is de FUMO gelukt om de formatie in te richten benodigd voor die taken. Al snel in 2020 is geconstateerd dat het aantal meldingen Bbk veel groter was dan geraamd, en voor asbest juist lager. Hierop is vervolgens in afstemming met het algemeen bestuur geanticipeerd. In hoofdstuk 3 wordt hier verder op ingegaan. Meldingen in kader van Besluit bodem kwaliteit (Bbk) en asbest zijn op basis van naculculatie verrekend.

2.7 Productie, personele inzet, productiviteit en verzuim

De productie over 2020 ligt in lijn met de raming. Medio 2020 bleek uit de voortgangsrapportages dat het aantal controles nog achterbleef. De oorzaak is met name te wijten aan corona. Deelnemers hebben ons aangegeven dat een aantal maanden geen controles konden worden uitgeoefend. Na de zomer is gericht capaciteit ingezet om het aantal controles op te voeren. Door deze bijsturing zijn alle controles conform de jaarplanning gerealiseerd. In hoofdstuk 3 wordt de productie per programma toegelicht.

De personeelsinzet in het primaire proces lag hoger dan begroot. Dit komt doordat er aanvullende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Dit betreft bijvoorbeeld het afhandelen van meer meldingen Bbk dan begroot, maar ook het uitvoeren van extra opdrachten die door deelnemers aan de FUMO zijn verstrekt. Voorbeelden van extra opdrachten zijn opdrachten in het kader van de Wet Natuurbescherming en incidentele opdrachten voor het actualiseren van vergunningen voor aandachtsbedrijven in bepaalde gemeenten.

De productiviteit stabiliseert ten opzichte van 2019 (1.267 uren per fte). In 2020 was de productiviteit per fte 1.264. Dit is lager dan de begrotingsnorm van 1.320. De belangrijkste oorzaak hiervoor is corona. In 2020 zijn ruim 3.000 uren improductief geweest, doordat medewerkers van de FUMO niet

konden werken als gevolg van de afgekondigde maatregelen. De dalende trend in het ziekteverzuim zet door; het verzuim is gedaald van 5,7% naar 4,2% (12 maanden gemiddelde).

2.8 Financieel resultaat

Het jaar 2020 sluit met een positief resultaat van € 325.000.

Omschrijving	Bedrag	Voordeel/ nadeel
Hogere inkomsten uit extra opdrachten incl BOA	160.000	voordeel
Lagere DVO gem Leeuwarden ivm zelf uitvoeren P&O taken	140.000	voordeel
Lagere personeelskosten en overige personeelskosten	122.000	voordeel
Lagere vergoeding reiskosten woon-werk	100.000	voordeel
Overig	3.000	voordeel
Lagere inkomsten externe veiligheid	- 100.000	nadeel
Hogere ontwikkelkosten	- 100.000	nadeel
Totaal voorlopige jaarstukken	**325.000**	**voordeel**

De verklaring voor dit resultaat is de volgende:

- Er is voor € 160.000 aan hogere inkomsten uit deelnemersbijdragen gerealiseerd dan begroot. Hierin is ook de afrekening van plustaken meegenomen, evenals de inkomsten voor BOA-coördinatie en inzet BOA domein II. Ook leidt een groter aantal Bbk- meldingen tot hogere inkomsten. Als laatste zijn door deelnemers extra opdrachten bij de FUMO neergelegd, die ook leiden tot inkomsten.
- Vanaf 2020 verricht de FUMO zelf werkzaamheden op P&O-gebied, die voorheen werden afgenomen van gemeente Leeuwarden. Dit leidt tot lagere kosten voor de DVO met gemeente Leeuwarden. Deze kosten komen terug in hogere personeelskosten voor Bedrijfsvoering. Per saldo is deze wijziging budgetneutraal doorgevoerd.
- De personeelskosten en overige personeelskosten zijn lager dan begroot. De personeelskosten worden nader geanalyseerd in de toelichting op de programma's en in hoofdstuk 6.
- Vanwege het thuiswerken als gevolg van de corona-maatregelen is de reiskostenvergoeding woon-werk vanaf mei 2020 stopgezet. Dit leidt tot een voordeel van ca € 100.000.
- Overig bestaat uit een saldo van de overige bedrijfskosten, zoals kosten voor wagenpark en ICT.
- De inkomsten uit externe veiligheid zijn lager dan begroot. Na het vaststellen van de begroting bleek dat de subsidiebeschikking over 2020 lager was vastgesteld dan was begroot.
- In 2020 is met behulp van Ten Have Change Management de richting van de organisatieontwikkeling van de FUMO voor de komende jaren uitgewerkt op een aantal cruciale onderdelen. Het algemeen bestuur van de FUMO is hierover op verschillende momenten geïnformeerd.

In de toelichting op de programma's (hoofdstuk 3 en 4) en in de toelichting op de staat van baten en lasten (hoofdstuk 6) wordt het resultaat nader toegelicht.

3 Programma's

In paragraaf 3.1 wordt nader ingegaan op wat in 2021 is bereikt door de FUMO ten aanzien van de algemene ontwikkelingen als benoemd in de begroting 2020. Aangevuld met de algemene resultaten op het gebied van formatie en productiviteit en de flexibele schil van de FUMO. In paragraaf 3.2 en verder wordt per programma[2] verantwoording afgelegd. Hierbij worden de doelstellingen die per programma zijn opgenomen in de begroting 2020 als leidraad gehanteerd.

3.1 Algemene ontwikkelingen

Omgevingswet

De FUMO bereidt zich voor op de Omgevingswet en treft de nodige maatregelen zodat zij in staat is de producten en diensten in het fysieke domein te leveren, aan en in samenwerking mét haar opdrachtgevers. Bij de aanvang van de implementatie bleek dat het enkel en alleen intern als FUMO bezig gaan met de Omgevingswet niet werkt. Op nadrukkelijk verzoek c.q. uitnodiging van deelnemers wordt FUMO al regelmatig betrokken bij de regionale en lokale voorbereidingen en verkenningen.

Intern treffen we voorbereidingen voor het aanpassen van werk- en ICT-processen, we vergaren noodzakelijke juridische en inhoudelijke expertise door het organiseren van opleidingen en trainingen voor medewerkers en we zijn begonnen met oefenen en experimenteren met de nieuwe regelgeving. Voor de bevoegde gezagen hebben we op verzoek impactanalyses uitgevoerd, om inzichtelijk te maken wat de consequenties van de Omgevingswet zijn voor de taakuitvoering van FUMO. Hieruit zijn acties voortgekomen die de komende periode worden opgepakt.

Naast de uitvoering van voornoemde activiteiten levert de FUMO op verzoek van deelnemers en onder de vlag (en financiële dekking) van De Friese Aanpak een bijdrage aan het gezamenlijk met deelnemers verkennen van de "bruidsschat". De "bruidsschat" is een set rijksregels die met de komst van de Omgevingswet overgeheveld zullen worden naar gemeenten. Sommige regels zijn volgens de wetgever immers zo locatie-specifiek dat zij beter door gemeenten geregeld kunnen worden. Fryslânbreed is hiervoor een Regionale Projectgroep gestart. In 2020 is gestart met de bouwsteen geluid.

Hoewel definitieve besluitvorming hierover nog moet plaatsvinden, treedt de Omgevingswet in principe per 1 januari 2022 in werking. De FUMO maakt zich zorgen over de voortgang van de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet in Fryslân en heeft dit op verschillende momenten onder de aandacht gebracht van de deelnemers.

Fryslânbreed uitvoeringsprogramma

In december 2019 is het Fryslânbreed uitvoeringsprogramma 2020 (Fbup) vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit programma heeft tot doel milieurisico's en nalevingstekorten projectmatig en thema- en risicogericht aan te pakken. Door dit voor heel Fryslân te doen ontstaat een gelijk speelveld voor bedrijven binnen dezelfde doelgroep (bijv. alle agrarische luchtwassers) en zijn we beter in staat uitspraken te doen over bijvoorbeeld veiligheid en naleefgedrag. De omvang van het Fbup komt overeen met 15% van de beschikbare uren voor basistaken. In de halfjaarrapportage Fbup 2020 en

[2] Programma Toetsing en Vergunningverlening, programma Toezicht en Handhaving en het programma Specialistisch Advies. Het programma Bedrijfsvoering wordt verantwoord in paragraaf 4.1.

het jaarverslag Fbup 2020[3] zijn de deelnemers geïnformeerd over de voortgang en de resultaten. Zo is de realisering van de planning (86%) sterk verbeterd ten opzichte van 2019 (zo'n 60%). Een projectmatige aanpak is van grote toegevoegde waarde, naast de uitvoering van reguliere controles volgens een vaste frequentie en een puur vraaggestuurde vergunningverlening. Een van de aanbevelingen uit het jaarverslag Fbup 2020 is dan ook om zeker door te gaan met de projectmatige en risicogerichte aanpak.

Project Implementatie Besluit VTH

In 2019 is het project Implementatie Besluit VTH afgerond. Doel van dit project was om te bepalen welke basistaken door gemeenten[4] nog ondergebracht moesten worden bij de FUMO[5]. Dit heeft er in geresulteerd dat er eind 2019 en begin 2020 nieuwe medewerkers zijn gestart om de nieuwe taken (uitbreiding inrichtingenbestand en handhaving) adequaat te kunnen uitvoeren. Ter borging van de implementatie van het besluit VTH zijn voor de nieuw overgedragen werkzaamheden de werkprocessen ingericht en vastgelegd in een digitaal kwaliteitshandboek.

De uitbreiding van taken is zonder problemen overgenomen en uitgevoerd. De taken op het gebied van asbest en bodem zijn voortvarend opgepakt. Omdat er onduidelijkheid was over de werkelijke aantallen meldingen asbest en bodem is met het algemeen bestuur afgesproken dat de uitvoering van deze taken op basis van nacalculatie (gerealiseerde uren) plaatsvindt. Voor beide taken worden de gemaakte afspraken en de uitvoering in het eerste halfjaar van 2021 geëvalueerd.

Asbest

Gebleken is dat het aantal te verwachten meldingen asbest te hoog was ingeschat. Een drietal gemeenten (de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Súdwest-Fryslân) hebben de asbesttaak pas later in het jaar overgedragen aan de FUMO[6]. Dit betekent dat 2021 pas het eerste jaar zal zijn dat de FUMO deze taak in volle omvang uitvoert. Het toezicht vindt risicogestuurd geplaats. Waar in de begroting is uitgegaan van een toezichtpercentage van 25% blijkt in de praktijk dat er sprake is van een toezichtpercentage van 34%. Enerzijds komt dit doordat de administratieve controle per toezichtzaak meer tijd in beslag neemt dan verwacht. Anderzijds zorgt het aantal meldingen met een hoog risico voor een hoger aantal controles.

Bodem

De uitvoering van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) is voor alle deelnemers op 1 januari 2020 gestart. In het eerste kwartaal bleek al dat het aantal meldingen dat door de deelnemers was aangegeven een veel te lage inschatting was. Uit de analyse die vervolgens is gemaakt bleek dat 2.000 meldingen op jaarbasis reëler is dan de begrote 1.141 meldingen. Het gevolg van deze verkeerde inschatting was dat er in het begin van 2020 te weinig capaciteit was voor de uitvoering van deze taak. De focus heeft gelegen op het afhandelen van de meldingen met als gevolg dat minder toezicht is uitgevoerd. Op verzoek van het algemeen bestuur heeft een onderzoek plaatsgevonden onder de deelnemers en aannemers naar de oorzaken van de toename van het aantal meldingen. Hieruit is geleken dat de oorzaak voornamelijk er in ligt dat de FUMO deze taak nu uitvoert waardoor er door aannemers meer

---

[3] In april 2021 heeft het algemeen bestuur het jaarverslag Fbup 2020 vastgesteld, waarna het jaarverslag door de FUMO aan haar deelnemers is gestuurd.

[4] De provincie Fryslân heeft de provinciale basistaken al per 1 januari 2014 ondergebracht bij de FUMO.

[5] Al per 1 juli 2017 zijn alle gemeenten en provincies verplicht de uitvoering van VTH-basistaken bij omgevingsdiensten onder te brengen.

[6] De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel per 1 april 2020 en de gemeente Súdwest-Fryslân per 1 oktober 2020.

aandacht is voor het doen van meldingen. In het tweede kwartaal is de capaciteit uitgebreid (vast en inhuur) om een goede invulling te geven aan deze taak. Alle meldingen zijn beoordeeld en in circa 30% van de meldingen heeft toezicht plaatsgevonden.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

In het door de drie noordelijke provincies opgestelde Plan van Aanpak ZZS wordt de gezamenlijke uitvoering beschreven en welke kosten dit met zich meebrengt voor de 64 Friese bedrijven. De FUMO is verantwoordelijk voor de uitvoering van VTH-taken 52 van de 64 bedrijven. De overige 12 bedrijven vallen qua uitvoering en verantwoording onder de Omgevingsdienst Groningen (ODG), omdat dit BRZO-bedrijven[7] betreft. Na onderzoek door de FUMO bleek dat 44 bedrijven vallen binnen het opgestelde Plan van Aanpak ZZS. De stand van zaken op 1 januari 2021 is dat 40 bedrijven geheel zijn afgerond. Dit houdt in dat de wij de inventarisatie met de gewenste informatie ontvangen hebben, deze hebben beoordeeld, er geen aanvullende informatie benodigd is en de bedrijven middels een brief op de hoogte hebben gesteld van de uitkomsten. Bij 2 bedrijven is een handhavingstraject opgestart om de benodigde gegevens alsnog af te dwingen en 2 bedrijven hebben na ons verzoek om aanvullende gegevens verzocht om enkele weken uitstel. Deze hebben wij verleend en deze bedrijven kunnen, naar het zich nu laat aanzien, eveneens op korte termijn worden afgerond. De uitvoering is qua aanpak wel enigszins gewijzigd ten opzichte van het oorspronkelijke projectplan. De eerste uitvraag was op 28 mei 2019. Naar aanleiding van gewijzigde inzichten en het opstellen van een nieuwe Handreiking door de drie noordelijke omgevingsdiensten, heeft er op 7 juli 2020 een nieuwe uitvraag plaatsgevonden. Deze Handreiking is overigens in oktober 2020 grotendeels vastgesteld en overgenomen door de andere Omgevingsdiensten in Nederland.

Kwaliteitscriteria

In 2020 was het niet mogelijk om aan de deelnemers inzicht te bieden over de mate waarin de FUMO voldoet aan de kwaliteitseisen voor de uitvoering van VTH-taken. De reden hiervoor was van praktische aard: de applicatie die de FUMO gebruikt is vanwege privacy redenen alleen vanaf de werkplek benaderbaar. En dat was vanwege het thuiswerken niet mogelijk. Toch is er niet stil gezeten. Inmiddels is de inhoud van onze applicatie omgezet naar de geactualiseerde set kwaliteitseisen: de Kwaliteitscriteria 2.2. Ook is deze applicatie sinds december 2020 veilig, voor iedere medewerker vanuit zijn eigen werkplek thuis benaderbaar. De FUMO heeft inmiddels een actueel beeld[8] over de stand van zaken op gebied van de kwaliteitscriteria.

Formatie en productiviteit

In onderstaande tabel wordt ingegaan op de formatie en de productiviteit van de FUMO.

	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Formatieve bezetting (gemiddeld) (fte)	120	127	104	103	107
Aantal productieve uren	153.503	159.896	129.550	127.903	126.000
Aantal niet-productieve uren	60.935	78.734	66.111	65.663	74.000
Totaal aantal uren	214.438	238.630	195.661	193.566	200.000
Aantal productieve uren per fte	1.320	1.264	1.267	1.242	1.178
% productief (tov totaal aantal ure	70,0%	67,0%	66,2%	66,1%	63,0%
% productiviteit (tov begroting '20)	100%	96%	99%	97%	92%
Ziekteverzuim	5,0%	4,19%	5,65%	6,35%	7,40%

[7] Bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn bóven een bepaalde drempelwaarde, vallen onder de werking van het Besluit Risico's Zware Ongevallen

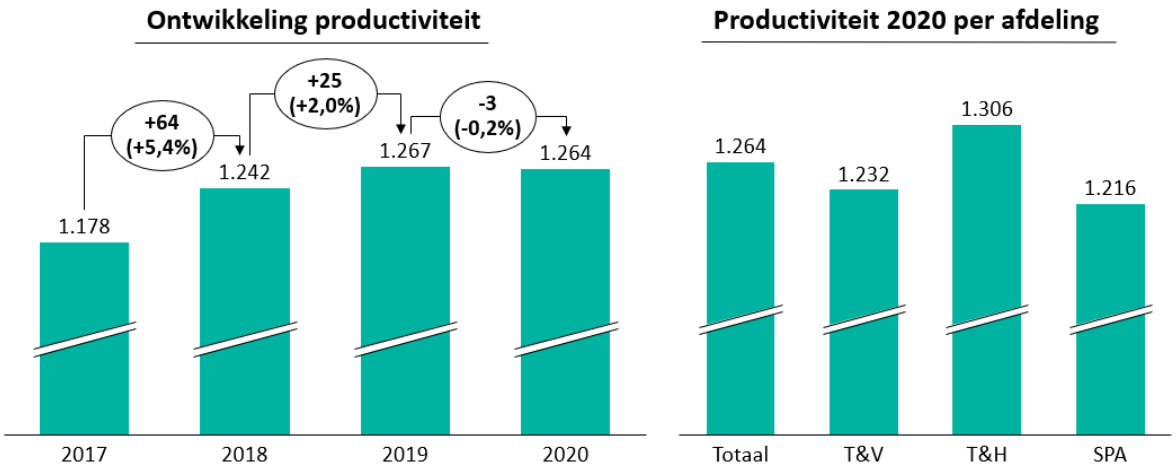
[8] Medio april 2021 ontvangen alle deelnemers onze "Rapportage kwaliteitscriteria 2021"

De productieve uren zijn hoger dan begroot. Dit komt vooral door werkzaamheden die voor deelnemers zijn verricht, die niet waren begroot. Zo was het aantal Bbk-meldingen ruim 60% hoger dan begroot. Daarnaast zijn door deelnemers incidentele opdrachten verstrekt, waar de FUMO capaciteit op heeft ingezet. Ook het aantal niet productieve uren is hoger dan begroot. Een oorzaak voor het hoger aantal niet-productieve uren zijn de uren die besteed worden aan coördinatietaken. In de begroting was uitgegaan van 3.960 uren. In werkelijkheid zijn hier 4.771 uren aan besteed. In de begroting is de aanname gedaan dat coördinatoren 50% van hun tijd als declarabel kunnen registreren. De praktijk blijkt weerbarstiger, waardoor er meer uren aan coördinatietaken worden besteed, die niet declarabel zijn. Wel merken we dat deze coördinatietaken van belang zijn, omdat deze zorgen voor zowel een betere interne beheersing, als voor een betere afstemming met de deelnemers.

	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
Uren coördinatie	3.960	4.771	811

De ingezette formatie was hoger dan begroot. Dit komt doordat meer uren voor deelnemers zijn gemaakt dan begroot, zoals in de vorige paragraaf is toegelicht. Het aantal fte stijgt ten opzichte van voorgaande jaren, als gevolg van de implementatie van het Besluit VTH, waardoor naast extra basistaakbedrijven met ingang van 2020 ook werkzaamheden op het gebied van Bbk, asbest en handhaving bij de FUMO zijn ondergebracht.

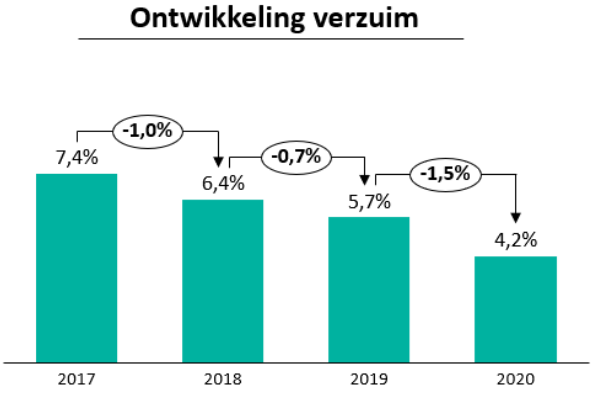
De productiviteit per fte is lager dan begroot. In de begroting is rekening gehouden met 1.320 productieve uren per fte, in werkelijkheid was dit 1.264 uur/fte. In onderstaande grafiek wordt de ontwikkeling van de productiviteit getoond. Ook wordt de productiviteit per afdeling weergegeven. Het management en de afdeling Bedrijfsvoering zijn niet opgenomen in de grafieken, aangezien dit indirecte afdelingen betreft, die geen productieve uren realiseren.

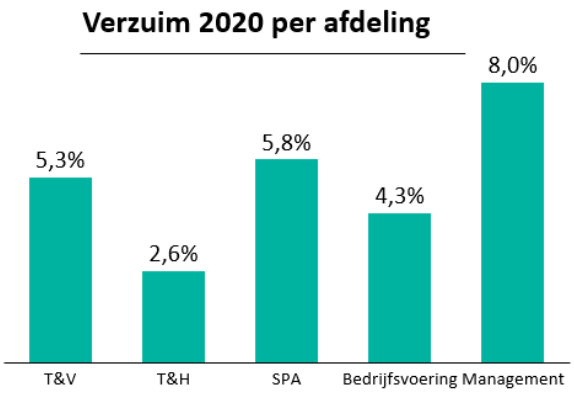

De meest belangrijke oorzaak voor het niet halen van de productiviteitsnorm zijn improductieve uren als gevolg van corona. Zoals gezegd zijn in 2020 ruim 3.000 uren geregistreerd als improductieve uren door corona. Wanneer deze uren wel productief waren geweest, dan was de gerealiseerde productiviteit 1.289 uur geweest en was de stijging die in voorgaande jaren was ingezet, doorgezet. Een andere oorzaak is dat er meer uren (gemiddeld 78 uur per fte) aan scholing zijn besteed dan de norm (60 uur). Als gevolg van de implementatie van het Besluit VTH zijn veel nieuwe medewerkers in dienst gekomen van de FUMO. Deze medewerkers hebben diverse opleidingen gevolgd om op

vlieghoogte te komen. Ook zijn er in 2020 cursussen op het gebied van de Omgevingswet gegeven, die een flink beslag hebben gelegd op de urenbesteding aan scholing. Daarnaast moesten de nieuwe medewerkers ook worden ingewerkt en begeleid. Dit kost zowel indirecte uren voor de nieuwe medewerker, als ook voor de medewerker die deze nieuwe medewerker moet inwerken.

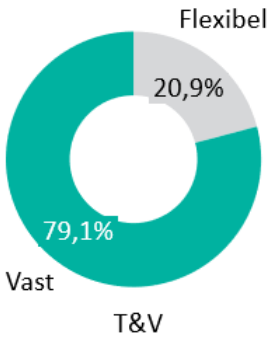
De dalende trend in het ziekteverzuim zet in 2020, ondanks corona, onverminderd door. Over 2020 was het ziekteverzuim 4,2%. De afdeling Toezicht & Handhaving had met 2,6% het laagste verzuim.

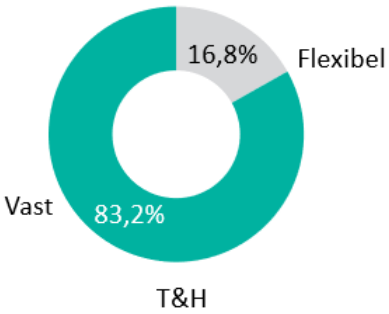

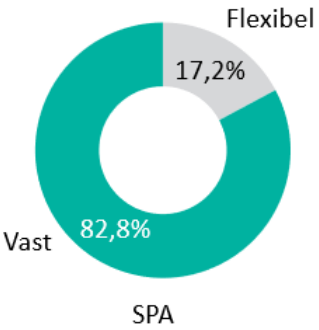

Flexibele schil

In de begroting wordt rekening gehouden met een flexibele schil van 15%. Op totaalniveau is de realisatie over 2020 uitgekomen op 18,1%. Dit is iets hoger dan in 2019. Een belangrijke oorzaak is dat halverwege 2020 de interventie is gedaan om extra toezichthouders in te zetten, om er zo voor te kunnen zorgen dat het aantal afgesproken controles zou worden gerealiseerd. In de periode maart tot juni zijn controles op verzoek van de meeste deelnemers niet uitgevoerd in verband met corona. Het algemeen bestuur is hier in voortgangsrapportages over geïnformeerd.

3.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

3.2.1 Wat hebben we gedaan en wat hebben we bereikt

Productie

In 2020 zijn 452 meldingen en vergunningen voor basistaakbedrijven afgehandeld. Dit is minder dan op basis van de Fryske Norm was begroot (499). Daarnaast zijn er nog zeven vergunningen uiteindelijk door de aanvrager ingetrokken en is één aanvraag buiten behandeling gesteld. De behandeling van meldingen en vergunningaanvragen is grotendeels vraag gestuurd. Daarom heeft de afdeling Toetsing en Vergunningverlening (TV) geen directe sturing op de input. Het betreft diverse producten (verschillende typen meldingen en vergunningaanvragen voor bedrijven van uiteenlopende omvang en complexiteit). De inzet per product loopt daardoor sterk uiteen en een beperkt aantal aanvragen vragen substantiële capaciteitsinzet.

	Begroting	Realisatie	% realisatie
Aantal meldingen en vergunningen	499	452	91%

Het vooroverleg en de ingetrokken aanvragen zijn in aantallen opgenomen in de bovenstaande tabel niet inbegrepen.

Tijdigheid en kwaliteit

Het doel voor 2020 was om alle verleende opdrachten binnen de daarvoor geldende termijnen en met een acceptabele kwaliteit uit te voeren. In het geval van inrichtinggebonden taken heeft bij uitgebreide procedures in enkele gevallen een termijnoverschrijding plaatsgevonden. Wettelijk gezien mag dat, want dit zijn termijnen van orde. De redenen voor de termijnoverschrijdingen waren de complexiteit van de aanvraag, het herhaaldelijk aanvullen van een ingediende aanvraag of het aantal zienswijzen tijdens een procedure. Dit uiteraard in afstemming met de betreffende deelnemer.

Samenwerking met ketenpartners en goede communicatie met deelnemers

De samenwerking met onze ketenpartners is het afgelopen jaar verbeterd. Er is periodiek overleg met de Veiligheidsregio Fryslân, Wetterskip Fryslân en de ODG. Dit gaat over de inhoud op dossierniveau en kennisuitwisseling. Met Wetterskip Fryslân is samen een artikel voor het agrarisch vakblad opgesteld om aandacht te vragen voor vergunningplicht bij ontgrondingen. Verder is vanwege een verschuiving in het bevoegd gezag de BRZO-taak overgegaan naar de ODG. Dit gaat gefaseerd. Twee inrichtingen waren al in 2019 overgegaan, de overige inrichtingen zijn in 2020 gevolgd. In de begroting 2021 is deze wijziging in aantal inrichtingen waarvoor de FUMO verantwoordelijk is voor de uitvoering verwerkt.

We hebben in 2020 meer contact gehad met opdrachtgevers en aanvragers. Met name vroeg in het (aanvraag) proces hebben we vaker contact gezocht en hebben we afwijkingen gemeld. Dit gebeurt telefonisch of in een gesprek via Teams. Bij complexere aanvragen is er altijd in het stadium van vooroverleg nauw contact met de gemeentelijke contactpersoon over de betreffende aanvraag. We hebben bij een aantal complexere aanvragen of handhavingssituaties verantwoordelijke bestuurders rechtstreeks betrokken om te komen tot een revisietraject.

Kwaliteitsverbetering en LRSO[9]

We zijn binnen de afdeling continu bezig om werkafspraken uit te werken en te beheren, kwaliteit en uniformiteit te verbeteren en het voorschriftenpakket LRSO te beheren en te verbeteren. Dit zijn iteratieve processen, waar de afdeling structureel mee bezig is. De LRSO-update juni 2020 is doorgevoerd in ons voorschriftenpakket.

Actualisatie afvalbedrijven

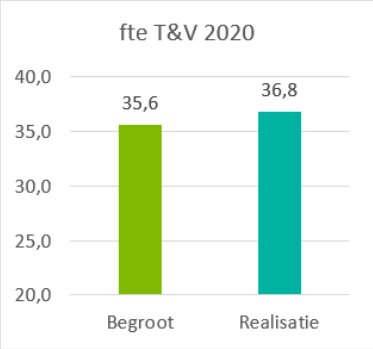
Dit project maakt onderdeel uit van Fbup 2020. 56 vergunningen zijn in 2021 gescreend, waarvan bij zes vergunningen is geconstateerd dat een actualisatie nodig is. De procedures zijn hiervoor gestart.

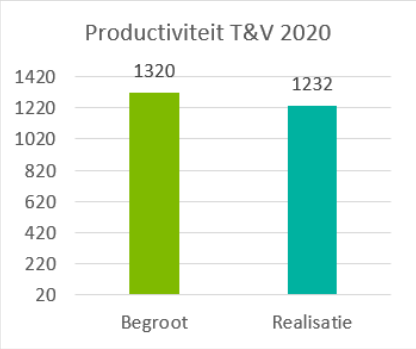
3.2.2 Wat heeft het gekost?

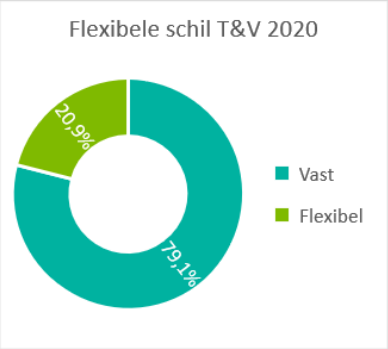
	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Programma Toetsing en Vergunningverlening			
Lasten			
Personeelslasten	3.345.160	3.314.926	3.269.784
Overige kosten	-	-	-
	3.345.160	**3.314.926**	**3.269.784**
Baten			
Taken Projecten	263.116	15.116	162.176
Brikstaken	137.590	137.590	48.110
Overige baten			7.214
Toegerekende deelnemersbijdragen	2.944.454	2.944.454	2.944.454
Deelnemersbijdragen Provincie Fryslân	-		
Deelnemersbijdrage Wetterskip		-	-
	3.345.160	**3.097.160**	**3.161.954**
Resultaat programma T&V	-	- 217.766	- 107.830
- Onttrekkingen aan reserves	-	-	-
- Toevoegingen aan reserves		-	-
	-	**-**	**-**
Resultaat programma T&V na vermogensmutaties	**-**	**- 217.766**	**- 107.830**

Het programma Toetsing en Vergunningverlening sluit af met een nadelig resultaat van € 107.830. Dit is ca € 110.000 beter dan begroot (na wijziging). In de begrotingswijziging die in de vergadering van het algemeen bestuur van 10 december 2020 is vastgesteld, zijn de verwachte baten neerwaarts bijgesteld. Omdat de werkelijke lasten lager waren dan begroot en de werkelijke baten hoger waren dan begroot, is het resultaat van het programma Toetsing en Vergunningverlening per saldo beter dan begroot.

[9] LRSO (Landelijke Redactie Standaardteksten Omgevingsvergunning) heeft tot doel een betere onderlinge afstemming te bevorderen tussen de omgevingsdiensten bij het verlenen van omgevingsvergunningen. De LRSO zorgt voor standaardteksten die de bevoegde gezagen kunnen gebruiken.

De fte-inzet was hoger dan (primair) begroot. Er zijn meer uren besteed aan het afhandelen van vergunningen en meldingen dan begroot. Het aantal afgeronde producten was weliswaar lager dan begroot, maar als gevolg van de bestede uren aan vooroverleg en ingetrokken aanvragen, die niet meetellen in de aantallen afgeronde producten, valt het totale urenaantal hoger uit dan begroot. Ook was de productiviteit lager dan begroot, waardoor meer formatie benodigd was om de taken uit te voeren. De flexibele schil is met 20,9% hoger dan de doelstelling van 15%. Er zijn op het gebied van inhuur echter grote stappen gezet ten opzichte van 2019, toen de flexibele schil nog 27,5% bedroeg.

3.3 Programma Toezicht en Handhaving

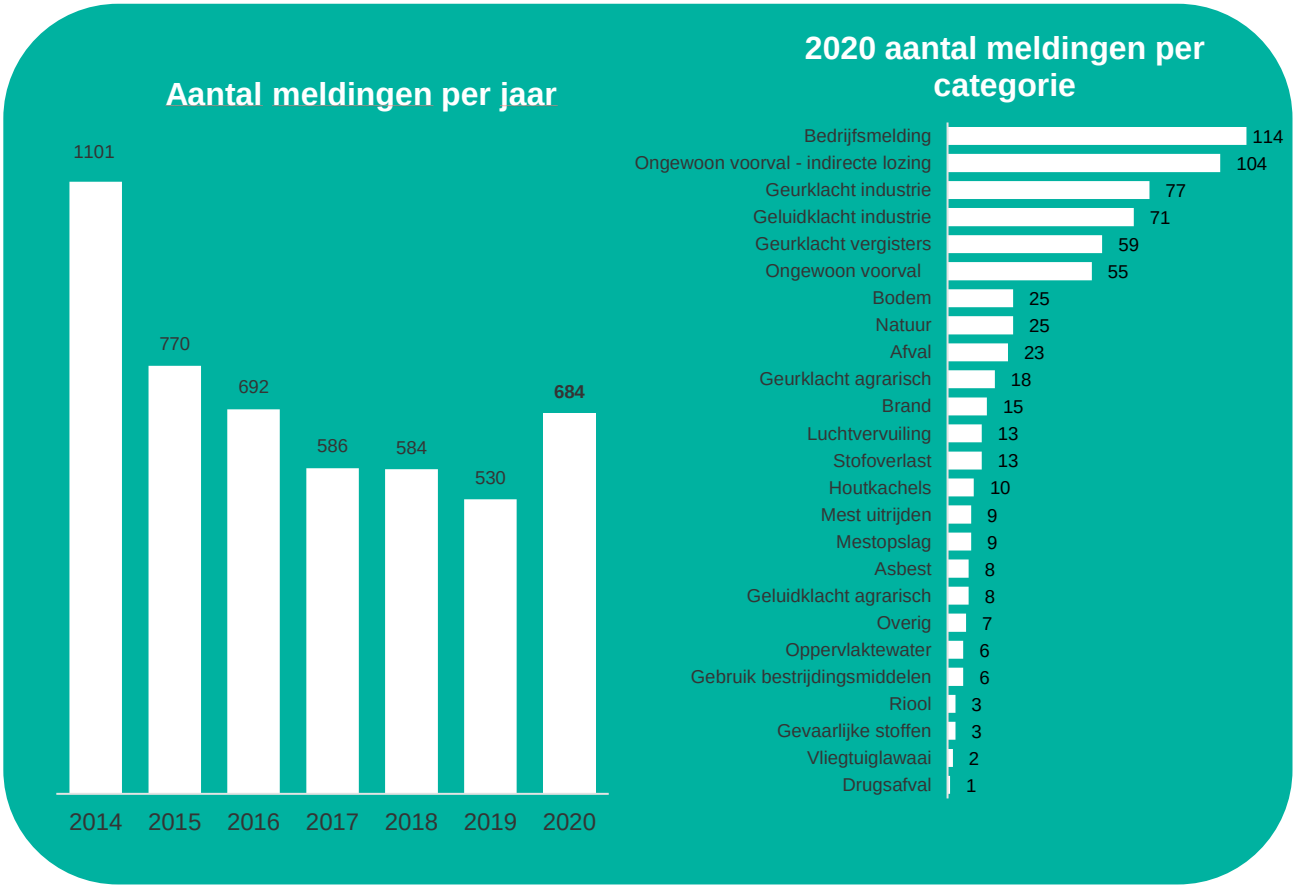
3.3.1 Wat hebben we gedaan en wat hebben we bereikt

Productie
In 2020 zijn 534 reguliere controles uitgevoerd. Dit is 101% van de met de deelnemers afgesproken controles. Naast de reguliere controles hebben de toezichthouders circa 290 eerste hercontroles, 100 tweede hercontroles, 31 dwangsomcontroles en 100 aspect/thema controles uitgevoerd. Hier bovenop zijn reguliere en hercontroles uitgevoerd op basis van het Fbup 2020. Zoals ook is meegegeven bij de vaststelling van het nieuwe sturings- en financieringsmodel FUMO is het werkelijke percentage hercontroles hoger dan het begrote aantal. Deze lijn wordt opnieuw bevestigd door het aantal uitgevoerde hercontroles in 2020

	Begroting	Realisatie	% realisatie
Aantal reguliere controles 2020	531	534	101%
Aantal hercontroles	221	290	131%

Mllieualarmnummer / piket / afhandeling van klachten

Klachten komen via verschillende kanalen bij de FUMO binnen. Zowel via het milieualarmnummer als via een deelnemer of rechtstreeks bij de toezichthouder. Het piket van de FUMO borgt dat er altijd een piketambtenaar bereikbaar is voor klachten en bij milieucalamiteiten. Via het piket is de FUMO 24/7 beschikbaar. De FUMO heeft in 2020 684 klachten en meldingen ontvangen en afgehandeld. In totaal is aan het milieualarmnummer/piket ruim 1.000 uur besteed. Daarvan is 291 uur (2019: 250 uur) ingezet buiten kantooruren.

LHS

Bij de uitvoering van haar taken past de afdeling Toezicht en Handhaving (TH) de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS[10]) toe. In totaal zijn in 2020 tijdens initiële en hercontroles 119 zware segment[11] overtredingen geconstateerd. Niet al deze overtredingen hebben overigens geresulteerd in een proces verbaal. Elke overtreding die we inschalen in het zware segment bespreekt de toezichthouder met de jurist, de BOA en met de deelnemer.

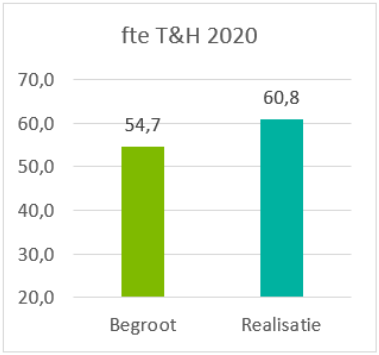
[10] De LHS voorziet in een aanpak waarin handhaving via het bestuurlijke en strafrechtelijke spoor elkaar versterken.

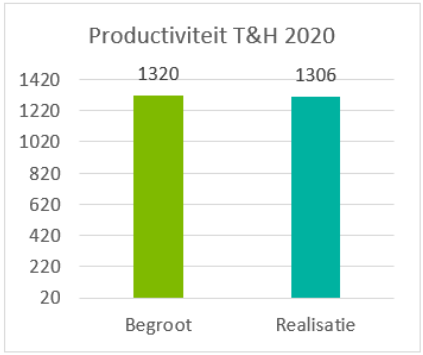
[11] Aanzienlijk dreigend en of onomkeerbaar gevaar 3 of 4, gedrag overtreder calculerend / bewust en structureel / crimineel C of D in de matrix van de LHS.

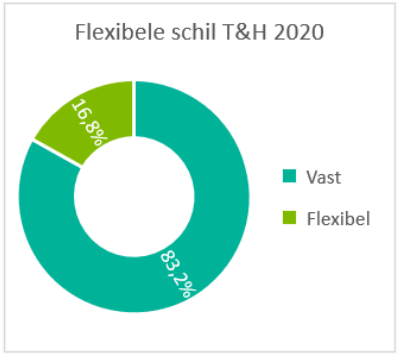
3.3.2 Wat heeft het gekost?

		Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Programma Toezicht en Handhaving				
Lasten				
Personeelslasten		4.380.359	4.798.827	4.804.911
Overige kosten		-	-	-
		4.380.359	**4.798.827**	**4.804.911**
Baten				
Taken Projecten		263.116	878.116	747.143
Brikstaken		137.590	137.590	130.116
Toegerekende deelnemersbijdragen		3.979.653	3.979.653	3.979.653
Overige baten		-	-	87.032
		4.380.359	**4.995.359**	**4.943.944**
Resultaat programma T&H		-	196.532	139.033
- Onttrekkingen aan reserves		-	-	-
- Toevoegingen aan reserves		-	-	-
		-	**-**	**-**
Resultaat programma T&H na vermogensmutaties		**-**	**196.532**	**139.033**

Het programma Toezicht en Handhaving sluit met een voordelig resultaat van € 139.033. Dit is ca. € 58.000 lager dan begroot. De gerealiseerde inkomsten uit extra baten zijn iets lager dan waarmee in een eerdere prognose is gerekend, waardoor het resultaat per saldo lager uitkomt.

De fte-inzet van het programma Toezicht & Handhaving is ca. 6 fte hoger dan (primair) begroot. Deze extra formatie is ingezet voor de uitvoering van extra opdrachten. De productiviteit ligt met 1.306 per fte iets onder de begrote norm van 1.320 uur. Hierbij moet worden opgemerkt dat in 2020 gemiddeld 20 uur per medewerker verlies aan productieve uren is geleden als gevolg van corona. De flexibele schil van afdeling TH voldoet met 16,8% niet aan de norm van maximaal 15%. In het tweede halfjaar van 2020 is extra capaciteit ingezet om ervoor te zorgen dat de overeengekomen aantallen controles

zoveel mogelijk zouden worden uitgevoerd. Hierover is het algemeen bestuur geïnformeerd in de bestuursrapportage. Dit heeft geleid tot een stijging van de flexibele schil.

3.4 Programma Specialistisch Advies

3.4.1 Wat hebben we gedaan en wat hebben we bereikt

Bodem
In opdracht van de 18 gemeenten is de Bodemkwaliteitskaart PFAS voor Fryslân opgesteld. Alle gemeenten hebben deze Bodemkwaliteitskaart inmiddels vastgesteld. Hierdoor is grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart weer mogelijk zonder dat daarvoor aanvullend onderzoek op PFAS uitgevoerd hoeft te worden.

Externe veiligheid
Er zijn minder uren besteed aan Externe Veiligheid dan begroot. Dit heeft geleid tot lagere inkomsten. We zien dat er verschillen zitten tussen gemeenten in het benutten van de expertise Externe Veiligheid. De FUMO heeft als kennisinstituut voor haar deelnemers en partners haar meerwaarde hierin bewezen. In 2021 zullen wij onze deelnemers en partners hierover nader informeren.

Tijdigheid, kwaliteit en klanttevredenheid
Bij de opdrachtgever wordt de termijn van oplevering afgestemd. We handelen conform de gemaakte afspraak en leveren de kwaliteit. Wij vragen om feedback. Daaruit blijkt dat onze opdrachtgevers tevreden zijn. We werkten voor corona regelmatig op locatie om de contacten te onderhouden en actuele knelpunten direct te kunnen afstemmen. Het aantal deelnemers dat hiervan gebruik maakte was verdubbeld van drie naar zes deelnemers.

Gasdetectiecamera

De FUMO heeft een gasdetectiecamera aangeschaft die onzichtbare gassen in beeld kan brengen. De camera gaat onder andere gebruikt worden bij meldingen van geurklachten en het voorkomen van veiligheidsrisico's.

In de tweede helft van 2020 heeft de FUMO de gascamera ingezet bij 19 van de 26 in bedrijf zijnde biovergisters (project Fbup 2020). Een biovergister zet mest, bermgras en GFT om in biogas, dat gebruikt wordt als brandstof. Bij de constatering van lekkages konden we, vanwege de inmiddels opgedane kennis, meedenken over mogelijke oplossingen. Ook konden we bedrijven wijzen op punten waar (op dat moment) geen lekkages te zien zijn, maar die wel lekkage gevoelig zijn.

De FUMO wil de gascamera ook bij andere bedrijven inzetten. Zo kan de camera worden gebruikt bij bedrijven die gassen produceren, bewerken of opslaan, zoals LPG, CNG of LNG tankstations en vulstations voor gasflessen.

Energie
Op het gebied van energie blijft de inbreng van de FUMO gering. Ten behoeve van de nieuwe visie van de FUMO zou onderzocht worden wat de deelnemers van de FUMO op dit gebied verwachten. In het VTH beleid Fryslân voor de basistaken[12] is aan het aspect energie een hoge prioriteit toegekend. Met in acht name van dit beleid zal de FUMO in 2021 het gesprek aangaan met haar deelnemers over hun verwachtingen in deze.

Aanvullend zijn de volgende onderwerpen vermeldingswaardig:

[12] Op 26 november 2020 heeft het Bestuurlijk VTH-overleg ingestemd met het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken.

Juridisch
Begin 2020 zijn er van verschillende gemeenten handhavingsverzoeken granulaat kunstgrasvelden binnengekomen. De uitvoering daarvan is een nieuw fenomeen voor de omgevingsdiensten in Nederland. Met de zes gemeenten waar de handhavingsverzoeken zijn binnengekomen wordt in een projectgroep nauw samengewerkt en er is landelijk overleg tussen de omgevingsdiensten waarbij gezamenlijk de hoofdlijn wordt uitgezet. Een plan van aanpak is hiervoor opgesteld en wordt overeenkomstig in afstemming met de betreffende gemeenten uitgevoerd.

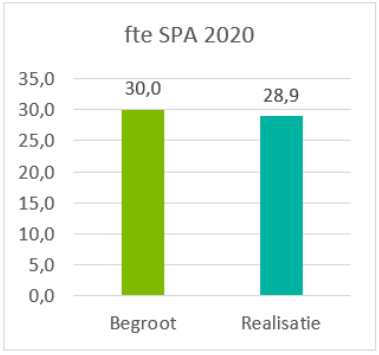
Informatie vastgelegd op kaart
We maken onze producten en diensten (met name voor geluid en externe veiligheid) steeds meer visueel, in de vorm van kaartmateriaal. Voor externe veiligheid is een basiskaart ontwikkeld met risicobronnen, waarop we risicocontouren en geluidcontouren laten zien. Dit kaartmateriaal wordt gebruikt voor toetsing en weergaves die worden gebruikt in de adviezen die wij verstrekken. In het kader van de Omgevingswet moeten de aandachtsgebieden geluid van de gemeentelijke en provinciale wegen worden bepaald. Deze aandachtsgebieden kunnen dan ook voor advies worden gebruikt.

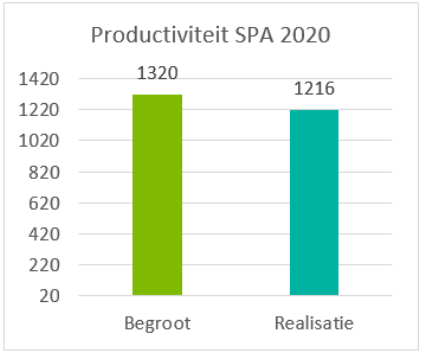
3.4.2 Wat heeft het gekost

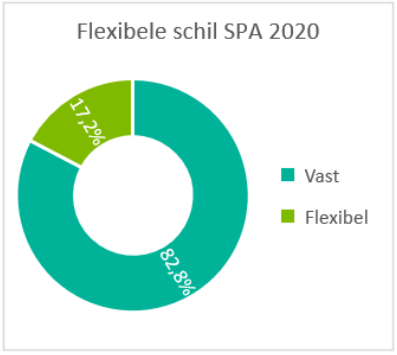
		Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Programma Specialistisch advies				
Lasten				
Personeelslasten		2.857.115	2.830.077	2.586.224
Overige kosten		-	-	84.553
Toegerekende bedrijfsvoering		-	-	-
		2.857.115	**2.830.077**	**2.670.777**
Baten				
Extra taken externe veiligheid		290.780	290.780	196.888
Taken Projecten		526.232	520.428	603.023
Toegerekende deelnemersbijdragen		2.040.103	2.040.103	2.040.103
Overige baten		-	-	35.310
		2.857.115	**2.851.311**	**2.875.323**
Resultaat programma SPA		-	21.234	204.546
- Onttrekkingen aan reserves		-	-	-
- Toevoegingen aan reserves		-	-	-
		-	**-**	**-**
Resultaat programma SPA na vermogensmutaties		**-**	**21.234**	**204.546**

Het programma SPA sluit met een voordelig resultaat van € 204.546. Dit is ca € 180.000 hoger dan begroot. De lasten zijn ca € 160.000 lager dan begroot. De baten op het gebied van externe veiligheid

vielen fors lager uit dan begroot, omdat er vanuit de provinciale subsidie uit het IOV[13] minder middelen beschikbaar kwamen. Dit nadeel wordt echter meer dan gecompenseerd met extra opdrachten.

De fte-inzet lag in lijn met de begroting. De productiviteit was met 1.216 uur/fte lager dan de norm van 1.320 uur/fte. Diverse aspecten zoals corona, meer scholing om kennisniveau op peil te houden en het inwerken en begeleiden van nieuwe collega's zijn hier mede de oorzaak van.

[13] Impuls Omgevingsveiligheid

4 Programma bedrijfsvoering (incl. management)

4.1 Wat hebben we gedaan en wat hebben we bereikt

Formatie

In 2020 is conform begroting een formatie uitbreiding gerealiseerd op de functies medewerker archivering, functionaris gegevensbescherming, preventiemedewerker, informatiemanager en een senior P&O adviseur. Dit heeft het mogelijk gemaakt dat we steeds meer voldoen aan de Archiefwet, bescherming van persoonsgegevens en Arbowetgeving. Voorbeelden hiervan zijn het opstellen van privacybeleid, afsluiten van verwerkersovereenkomsten, voorbereiden van de introductie van een documentmanagementsysteem en uitvoering van een RI&E. De komende jaren zetten wij deze verbetering voort. Ook zijn we voorbereid op meer data en informatiegericht werken en hebben we de continuïteit van het P&O advies beter geborgd en dichter op de lijnorganisatie gebracht.

Bestuur en beleid

De visie van de FUMO is nog niet herijkt. Vooruitlopend hierop heeft TEN HAVE Change Management (THCM) een advies uitgebracht hoe de FUMO zich de komende jaren kan voorbereiden op de toekomst en hoe de dienstverlening aan de deelnemers geprofessionaliseerd kan worden (onderdeel van FUMO 2.0). Dit advies is verder uitgewerkt door medewerkers, management en OR van de FUMO. Hieruit is naar voren gekomen dat de FUMO zich wil onderscheiden langs de lijnen van Customer Intimacy. Kort samengevat: een professionele omgevingsdienst die continu en intensief in verbinding staat met onze deelnemers. Dit zal mede vorm en inhoud worden gegeven door het organiseren van accountteams. Daarnaast is geconstateerd dat de structuur en bedrijfsvoering van de FUMO een aantal knelpunten heeft die niet alleen de bovengenoemde ‘stip aan de horizon’ in de weg staan maar al langer een risico vormen voor de FUMO. Dit heeft onder meer betrekking op de managementstructuur en inrichting van het accountmanagement. De implementatie van de gewenste veranderingen vindt plaats in 2021 en 2022, waarbij ook aandacht zal worden besteed aan professionele gespreksvoering en een werkbelevings- en klanttevredenheidsonderzoeken.

ICT

In 2020 is geïnventariseerd welke zaken verbeterd moeten worden in relatie tot het werken met het zaaksysteem LEEF. De conclusie is dat er op organisatorisch gebied, op het gebied van processen, de kennis van medewerkers, de datakwaliteit en de functionaliteit van LEEF de nodige knelpunten zijn. Samen met medewerkers, beheerders en management is een routekaart opgesteld om te komen tot een goed en solide werkend systeem. Deze routekaart wordt in 2021 en 2022 uitgevoerd. Tevens is met deelnemers uitvoering gegeven aan afspraken over het opschonen van de portal. De portal is een applicatie waarmee documenten tussen deelnemers en de FUMO worden gedeeld.

P&O

Op het gebied van aantrekkelijk werkgeverschap is in 2020 veel bereikt. Inzet bij andere projecten heeft er toe geleid dat niet alle doelstellingen op P&O gebied zijn behaald. In 2021 worden deze opgepakt. De FUMO is door middel van een wervingscampagne erin geslaagd om nieuwe collega's te vinden om de nieuwe werkzaamheden als gevolg van implementatie VTH besluit uit te voeren. Hierbij zijn enkele young professionals aangesteld en opgeleid aan de hand van een nieuw introductiebeleid.

De invoering van de WNRA is in 2020 gerealiseerd. De vertraging werd grotendeels veroorzaakt doordat omgevingsdiensten onder een nieuw op te richten werkgeversvereniging kwamen te vallen en een eigen CAO kregen. Hiervoor zijn de regelingen in het personeelshandboek geactualiseerd, het integriteitsbeleid is aangescherpt, medewerkers ontvingen een nieuwe arbeidsovereenkomst en hebben hun eed of belofte afgelegd.

Nadat geconstateerd werd dat het functieboek onvoldoende voldeed aan de methodiek HR21 is het functieboek geactualiseerd. Hierbij is ook onderhoud gepleegd aan nieuwe functies die nog niet waren beschreven. In het eerste kwartaal van 2021 wordt het functieboek vastgesteld.

Het team communicatie heeft in 2020 ondersteund bij een verscheidenheid aan onderwerpen, bijvoorbeeld corona, Omgevingswet en het project van Ten Have 'organisatieverandering'. In 2020 werd de omgeving van de FUMO door middel van een vijftal nieuwsbrieven, social media en persberichten continu geïnformeerd over interessante ontwikkelingen.

Financiën/Planning en Control

De kwartaalrapportages voor de deelnemers zijn (als onderdeel van FUMO 2.0) in 2020 anders vormgegeven en er wordt beter gestuurd op de juistheid en volledigheid van registratie. Daarnaast zijn de managementrapportages completer gemaakt en maandelijks voeren de financieel adviseurs en P&O-adviseurs met de afdelingshoofden gesprekken over de voortgang. Ook is de PDC herijkt.

De accountantsverklaring en interne controle geven een positief beeld terug van de wijze waarop de FUMO haar financiële huishouding op orde heeft.

4.2 Baten en lasten programma Bedrijfsvoering

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Programma Bedrijfsvoering			
Lasten			
Personeelslasten	3.817.540	3.817.540	3.738.422
Kapitaallasten	27.945	27.945	12.828
Wagenpark	160.203	160.203	148.720
Huisvesting	675.123	675.123	658.680
Administratie	52.348	52.348	49.953
ICT	380.348	380.348	358.462
Implementatiekosten ICT/Project Lis	-	-	11.820
Implementatiekosten Algemeen/FUMO 2.0	-	-	76.168
Deelnemersbijdrage Implementatiekosten saldo 2020	313.991	313.991	226.003
Implementatie Omgevingswet	308.000	308.000	172.735
Overige kosten	274.202	274.202	353.294
Incidenteel	-	-	-
	6.009.700	**6.009.700**	**5.807.085**
Baten			
Basistaken Provincie	3.298.037	3.298.037	3.298.037
Basistaken Gemeente	6.428.705	6.428.705	6.428.706
Plustaken Provincie	2.731.986	2.731.986	2.731.986
Plustaken Gemeente	1.566.347	1.566.347	1.566.347
Plustaken Wetterskip	46.753	46.753	46.753
Bijdrage transitiebegroting Provincie	421.891	421.891	421.891
Bijdrage transitiebegroting Gemeenten	561.109	561.109	561.109
Bijdrage kerntaken EED Provincie	40.038	40.038	40.038
Bijdrage kerntaken EED Gemeenten	78.044	78.044	78.044
Bijdrage impl. Omgevingswet Provincie	198.939	198.939	122.074
Bijdrage impl. Omgevingswet Gemeenten	109.061	109.061	50.661
Uitgeleend personeel FUMO 2.0			-
Overige baten	-	-	19.431
Toegerekende deelnemersbijdrage aan Progr. T&H	- 2.944.454	- 2.944.454	- 2.944.454
Toegerekende deelnemersbijdrage aan Progr. T&V	- 3.979.653	- 3.979.653	- 3.979.653
Toegerekende deelnemersbijdrage aan Progr. SPA	- 2.040.103	- 2.040.103	- 2.040.103
	6.516.700	**6.516.700**	**6.400.866**
Resultaat progr. Bedrijfsvoering voor vermogensmutaties	507.000	507.000	593.781
- Onttrekkingen aan reserves	-	-	-
- Toevoegingen aan reserves	327.000	327.000	327.000
	- 327.000	**- 327.000**	**- 327.000**
Resultaat progr. Bedrijfsvoering na vermogensmutaties	**180.000**	**180.000**	**266.781**

Het programma Bedrijfsvoering sluit af met een voordelig resultaat van € 266.781. Dit is ruim € 87.000 beter dan begroot. De personeelskosten zijn lager dan begroot. Hieronder vallen naast de salariskosten en de kosten voor inhuur onder meer ook de kosten van de DVO's met de provincie Fryslân en de gemeenten Leeuwarden. De overheveling van P&O taken vanuit gemeente Leeuwarden naar de FUMO is budgetneutraal verlopen. De kosten inzake de DVO met gemeente Leeuwarden zijn gedaald, en de personeelskosten FUMO zijn met ongeveer hetzelfde bedrag

gestegen. Ook het budget voor vergoedingen woon-werk verkeer en overige personeel gerelateerde kosten is hier onder gebracht. In paragraaf 6.5 worden de bedrijfskosten nader geanalyseerd.

Budget implementatiekosten

Er zijn budgetten beschikbaar gesteld voor een drietal projecten. Hieronder wordt de stand van zaken van deze budgetten weergegeven.

Budget FUMO 2.0

Vanaf 2019 worden de projecten in het kader van FUMO 2.0 opgezet en geleid door projectleiders in dienst van de FUMO. In de verschillende projecten is deelgenomen door ambtenaren vanuit verschillende organisaties van de deelnemers en FUMO-medewerkers. Een lid van het dagelijks bestuur fungeert bij majeure projecten als bestuurlijk trekker. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen in 2020. In de vergadering van het algemeen bestuur op 10 december 2020 zijn de volgende documenten vastgesteld: een nieuwe governance, een nieuw sturings- en financieringsmodel FUMO en een herijkte PDC FUMO met hierin opgenomen realistische kengetallen voor de meest voorkomende producten en diensten van de FUMO. Begin 2021 volgt ook besluitvorming over een uniform mandaat. Nog niet alle onderdelen van FUMO 2.0 konden binnen de beschikbare capaciteit opgepakt wordt.

De FUMO bevindt zich op een cruciaal punt maar ook in een kwetsbare fase van haar ontwikkeling. Immers, de FUMO heeft de gelegenheid gekregen om zich te ontwikkelen via het programma FUMO 2.0 met bijbehorende financiën. Daar is zowel ambtelijk als bestuurlijk bij de FUMO én de deelnemers hard aan gewerkt met een mooi resultaat, zoals ook is bevestigd in het AB 10 december jl.. Nu is het zaak het vervolg te organiseren. De FUMO is niet alleen bezig met deze zogenoemde inhaalactie (de basis op orde), maar ook met allerlei nieuwe ontwikkelingen, waar uw organisaties ook mee van doen hebben. Denk hierbij aan de Omgevingswet waaronder ook de wijziging van het ‘basistakenpakket’. Dit zal personele, organisatorische en financiële consequenties hebben. Het is zaak het fundament wat we met ons allen hebben gebouwd te verstevigen en verder uit te bouwen.

In financiële zin verloopt het project als volgt:

Programma	Budget	Totale uitnutting 2017-2020	Nog beschikbaar
FUMO 2.0	1.926.800	1.558.832	367.968

Ultimo 2020 resteert € 367.968 van het oorspronkelijke budget van € 1.926.800. Dit budget zal ingezet worden om de resterende onderwerpen van FUMO 2.0 af te ronden. De uitgaven in 2020 waren € 76.168. Dit betrof kosten voor interne uren van medewerkers uit het primaire proces van de FUMO. De uren die hieraan besteed zijn door medewerkers van afdeling bedrijfsvoering, zijn reeds gedekt in het programma bedrijfsvoering.

Budget LIS/ LEEF

In de toelichting op het programma Bedrijfsvoering worden inhoudelijke zaken rondom de ontwikkeling van LEEF toegelicht. In financiële zin verloopt het project als volgt:

Verloop projectkosten LIS	
Budget:	
Beschikbaar budget per 1 januari 2017	630.000
Aanvullend budget 2017	440.000
Aanvullend budget 2018	120.000
Totaal budget	**1.190.000**
Kosten:	
2016	65.408
2017	756.641
2018	196.197
2019	52.155
2020	11.820
Totaal kosten	**1.082.221**
Nog beschikbaar	**107.779**

Ultimo 2020 resteert € 107.779 van het totale budget van € 1.190.000. Dit budget zal ingezet worden ter afronding van het project LIS. De uitgaven in 2020 waren € 11.820. Dit betrof kosten voor een externe projectleider.

Budget Omgevingswet

In de begrotingswijzing 2019 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. In totaliteit is € 570.000 beschikbaar gesteld, verdeeld over 3 jaren.

In 2020 is voor een bedrag van € 172.735 aan kosten gemaakt. Dit betrof kosten van een externe projectleider en toegerekende kosten van interne uren die medewerkers van de FUMO aan dit project hebben besteed. Hieronder is het financiële overzicht van dit budget opgenomen.

Verloop budget Implementatie omgevingswet	
Budget:	
Budget 2019	123.000
Budget 2020	308.000
Budget 2021	139.000
Budget 2022 (conform ontwerpbegroting)	75.000
Totaal budget	**645.000**
Kosten:	
2019	75.434
2020	172.735
Totaal kosten	**248.169**
Nog beschikbaar	**396.831**

De projecten FUMO 2.0 en ICT/ LIS worden gefinancierd uit de transitiebegroting, die vanaf 2019 onderdeel uitmaakt van de begroting. In paragraaf 6.3, onder de overlopende activa, wordt toegelicht hoe de transitiebegroting, en daarmee ook de financiering van de genoemde projecten, is verwerkt in de jaarstukken 2020.

4.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

		Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen				
Onvoorzien		180.000	180.000	185.203
Financiële baten		-	-	7.992
Financiële lasten		-	-	-
		- 180.000	**- 180.000**	**- 177.211**

Toelichting:
De post onvoorzien wordt nader toegelicht bij de toelichting op de staat van baten en lasten in hoofdstuk 6.
De FUMO heeft een langlopende lening van € 2.5 mln. € 2.0 mln. hiervan is vrij opneembaar. Aangezien in 2020 sprake was van een negatieve rente, is het volledige bedrag opgenomen. Dit leidt tot een rentebate van ca € 8.000.

5 Paragrafen

5.1 Bedrijfsvoering

Zie paragraaf 4.1 van programma Bedrijfsvoering in paragraaf 4.1.

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Hiervoor is de algemene reserve en de post onvoorzien beschikbaar. Als blijkt dat deze capaciteit niet voldoende is om de gekwantificeerde risico's die zich kunnen voordoen te dekken dan is de FUMO aangewezen op een extra bijdrage van de deelnemers.

Bepalingen in de Gemeenschappelijke regeling FUMO

In artikel 29 van de GR FUMO zijn bepalingen opgenomen over de vorming van een weerstandsvermogen. Een batig rekeningsaldo wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen, dat ten hoogste 10% van de jaaromzet bedraagt. Voor zover het batig saldo van enig jaar leidt tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het meerdere uitgekeerd naar rato van de bijdragen van de deelnemers. Een nadelig rekeningsaldo in enig jaar wordt ten laste gebracht van de deelnemers naar rato van hun bijdragen voor zover het niet geheel of gedeeltelijk ten laste van het weerstandsvermogen kan worden gebracht.

Nota weerstandsvermogen

Begin 2018 is een nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement met een geactualiseerde risico-inventarisatie opgesteld waarin de uitgangspunten voor het bepalen van de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen zijn aangegeven. In het Algemeen Bestuur van 29 maart 2018 is de nota vastgesteld. Begin 2021 is een risico-inventarisatie uitgevoerd (zie bijlage 1). Hieruit blijkt dat de FUMO een weerstandsvermogen nodig heeft van € 1.308.750. Ultimo 2020 wordt hieraan voldaan.

Kengetallen

In het BBV staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.
De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen

	2020
Netto schuld quote	-7%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-7%
Solvabiliteitsratio	22%
Structurele exploitatieruimte	0%

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de "netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen" worden ook de

verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld. Over 2020 is dit bij de FUMO het geval.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van de gemeenschappelijke regeling (GR). Dit geeft inzicht in de mate waarin de GR in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat er in 2020 een positief resultaat is behaald, stijgt de solvabiliteit.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten. De wijze waarop de FUMO wordt gefinancierd (GR) maakt dat de structurele baten en lasten per definitie met elkaar in evenwicht zijn. Dit maakt dat de structurele exploitatieruimte als 0% wordt aangemerkt.

5.3 Financiering

De FUMO is als gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet FIDO verplicht om in de begroting en de jaarrekening een paragraaf financiering op te nemen. Daarin worden ontwikkelingen opgenomen over de kasgeldlimiet, de rente-risiconorm, de verwachte af- of toename van geldleningen of uitzettingen en het beleid ten aanzien van treasury.

De FUMO wordt gefinancierd door de bijdrage van deelnemers die per kwartaal vooruit wordt betaald. Voor eventuele investeringen kunnen daarnaast leningen worden aangetrokken. Eind november 2017 is een lening van € 2,5 miljoen aangetrokken om het ontwikkelprogramma FUMO 2.0 en de uitgaven van het automatiseringsproject LIS (LEEF-informatiesysteem) te financieren. Dit betrof een lening van drie jaren, die eind november 2020 afliep. Omdat er nog steeds sprake is van kosten die de FUMO voorfinanciert, zoals investeringen en kosten van ontwikkelprogramma’s, is besloten de lening te continueren, waarbij de hoofdsom met € 0,5 miljoen is verhoogd.

De lening betreft een zogenaamde roll over lening en heeft een looptijd van 3 jaar. Van het bedrag van € 3,0 miljoen is gedurende deze looptijd een bedrag van € 500.000 niet aflosbaar. Omdat de rente variabel is en er momenteel sprake is van een negatieve rente is het volledige bedrag aangetrokken. De nieuwe leenovereenkomst is ondertekend in 2021, waardoor de financiële effecten niet zichtbaar zijn in de jaarstukken over 2020.

De kasgeldlimiet betreft het bedrag dat de FUMO kortlopend mag financieren voor het doen van investeringen. Volgens de Uitvoeringsregeling van de Wet Fido is dit een percentage van 8,2% van de begroting. Dit komt overeen met circa € 1,4 miljoen. Deze ruimte is tot nog toe niet gebruikt.

In het Treasurystatuut is aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit beleid houdt o.a. in dat geldleningen alleen worden aangegaan voor de taken van de FUMO en voor zover er geen andere financieringsbronnen (bijvoorbeeld reserves) aanwezig zijn. Bij het uitzetten van (eventuele) overtollige middelen gelden strikte voorwaarden, waarbij het gebruik van derivaten niet is toegestaan. Overigens is de mogelijkheid hiertoe al flink beperkt doordat de FUMO verplicht valt onder het schatkistbankieren. Voor de FUMO betekent dit dat alle overtollige middelen boven € 250.000 verplicht moeten worden afgedragen aan de schatkist. Zie verder ook de toelichting op de balans.

6 Jaarrekening 2020

6.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening 2020 is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening en de hieraan gerelateerde nota's over de financiële spelregels.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen, c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten en gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Dit gebeurt onder andere bij overlopend vakantiegeld.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding[14] van onze organisatie over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.
De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling en ingericht conform het Besluit Begroting & Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), inclusief de wijzigingen die daarin met ingang van 2018 voor gemeenschappelijke regelingen van kracht zijn geworden (presentatie overhead). Er zijn in de grondslagen verder geen wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren.

Balans

Op de balans zijn alleen de posten opgenomen die bij de FUMO aanwezig zijn. Bij het opstellen van de jaarrekening 2020 is uitgegaan van het vastgestelde financiële beleid zoals opgenomen in de Financiële verordening en het Treasurystatuut.

[14] Het dagelijks bestuur van de FUMO

Activa

Vaste Activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enige wijze kunnen leiden tot, of bijdragen aan het verwerven van inkomsten, zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.
De afschrijvingen worden conform de door het algemeen bestuur vastgestelde afschrijvingstermijnen berekend. De afschrijving begint te lopen vanaf 1 januari van het jaar na oplevering van de investering. Er worden geen rentelasten toegerekend.

Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingprijs.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

- Technische installaties in bedrijfsgebouwen: 15 jaar
- Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; kantoormeubilair: 10 jaar
- Software; automatiseringsapparatuur; telefooninstallaties: 3 tot 5 jaar
- Verbouwingen, termijn afhankelijk van looptijd huurcontract, Inclusief optietermijn verlenging: 1 tot 10 jaar
- Voertuigen: 8 jaar
- Meetapparatuur: 5 jaar

Investeringen met een verkrijgingprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

De FUMO kent geen investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa bestaan uit vorderingen op medewerkers en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vlottende activa bestaan uit de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (voor zover aanwezig), de liquide middelen en de overlopende activa. De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs. Vorderingen, overlopende activa en liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Passiva worden ingedeeld in vaste en vlottende passiva.

Vaste passiva

Onder vaste passiva wordt verstaan het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (voor zover aanwezig). Het eigen vermogen bestaat uit reserves (voor zover aanwezig) en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden verantwoord conform de besluiten van het algemeen bestuur. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves (voor zover aanwezig) worden verantwoord in de programmarekening. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden gevormd wegens:

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten;
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vlottende passiva

Onder vlottende passiva zijn opgenomen voorschotbedragen van overheden en netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kortlopende schulden en de overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarborgen en garantstellingen

De FUMO kent geen waarborgen en garantstellingen.

6.2 Balans per 31 december 2020

ACTIVA		31-12-2020		31-12-2019
Vaste activa				
Materiële vaste activa		492.085		31.937
- investeringen met een economisch nut	492.085		31.937	
Financiële vaste activa		9.471		6.202
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-		-	
- Overige langlopende leningen	9.471		6.202	
Totaal vaste activa		**501.556**		**38.139**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		5.881.911		3.684.879
- Vorderingen op openbare lichamen	977.234		1.894.751	
- Overige vorderingen	14.549		-	
- Rekening courant verhouding met het Rijk	4.890.128		1.790.128	
Liquide middelen		20.540		364.142
- Kassaldi	164		260	
- Banksaldi	20.376		363.882	
Overlopende activa.		794.578		2.069.158
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	794.578		2.069.158	
Totaal vlottende activa		**6.697.029**		**6.118.178**
Totaal Activa		**7.198.585**		**6.156.317**

PASSIVA		31-12-2020		31-12-2019
Vaste passiva				
Eigen vermogen		1.626.448		1.364.718
- Algemene reserve	1.301.128		974.128	
- Gerealiseerde resultaat	325.320		390.590	
Voorzieningen		16.045		10.095
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	16.045		10.095	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		500.000		500.000
- Onderhandse leningen van:				
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	500.000		500.000	
Totaal vaste passiva		**2.142.493**		**1.874.813**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		3.458.209		3.393.182
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	2.000.000		2.000.000	
- Overige schulden	1.458.209		1.393.182	
Overlopende passiva		1.597.883		888.322
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	911.626		322.756	
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;	686.258		565.566	
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	-		-	
Totaal vlottende passiva		**5.056.092**		**4.281.504**
Totaal Passiva		**7.198.585**		**6.156.317**

6.3 Toelichting op de balans

6.3.1 Activa

Vaste activa

Tot de vaste activa behoren de materiële, immateriële en de financiële vaste activa.
Immateriële vaste activa (bijvoorbeeld geactiveerde kosten van geldleningen) behoren tot de vaste activa, maar deze komen bij de FUMO niet voor. Derhalve worden alleen de financiële vaste activa en materiële vaste activa gepresenteerd.

Materiële vaste activa

De FUMO heeft in 2020 de volgende investeringen gedaan onder de materiële vaste activa.

- Er is een gascamera aangeschaft voor ca € 90.000. Deze wordt gebruikt bij toezichtscontroles om bijvoorbeeld gaslekken bij biovergisters te identificeren. De investering is afgerond en de afschrijving hiervan start in 2021.
- Er is een motorboot aangeschaft voor ca € 20.000, die gebruikt wordt bij toezichtscontroles in waterrijke gebieden. Ook deze investering is afgerond en ook hiervan start de afschrijving in 2021
- In 2020 is gestart met de verbouwing van de huisvesting van de FUMO te Grou. Deze wordt naar verwachting afgerond in 2021. Afschrijving zal starten in 2022

De specificaties per balansdatum en het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa blijken uit het volgende overzicht.

	Boekwaarde 31-12-2019	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31-12-2020
Bedrijfsgebouwen	19.940	362.787	0	8.829	373.898
Vervoermiddelen	0	19.835	0	0	19.835
Machines, apparaten en installaties	11.997	90.354	0	3.999	98.352
Totaal	31.937	472.975	0	12.828	492.085

Financiële vaste activa

In 2019 is de FUMO gestart met een fietsplan voor haar werknemers. Zij kunnen op rekening van de FUMO een fiets kopen en deze gedurende 3 jaren via een inhouding op het salaris afbetalen.

	Boekwaarde 31-12-2019	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen/af-lossingen	Boekwaarde 31-12-2020
Overige langlopende leningen	6.202	8.915	0	5.646	9.471
Totaal	6.202	8.915	0	5.646	9.471

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post vorderingen op openbare lichamen bestaat voornamelijk uit vorderingen op deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en te vorderen BTW.
De post Ministerie van Financiën heeft betrekking op het saldo van de rekening van het schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde		Balanswaarde	Balanswaarde
	31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	977.234	0	977.234	1.894.751
Overige vorderingen	14.549	0	14.549	0
FUMO Bank: Ministerie van Financien 21444	4.890.128	0	4.890.128	1.790.128
Totaal	5.881.911	0	5.881.911	3.684.879

Vorderingen op openbare lichamen

	Balanswaarde
	31-12-2020
Vorderingen op overige openbare lichamen	860.161
Voorziening oninbaarheid	0
Te vorderen BTW	117.073
Totaal	977.234

De vorderingen op openbare lichamen zijn gedaald ten opzichte van het voorgaand jaar. In 2019 was sprake van enkele vooruit gefactureerde bedragen. Dit was in 2020 in mindere mate het geval, waardoor de vorderingen afgenomen zijn.

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren				
Begrotingsbedrag verslagjaar			17.133.529	
Drempelbedrag 0,75% van begrotingsbedrag		128.501		
Het drempelbedrag is nooit lager dan		250.000		

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	88.160	82.760	121.314	81.623
Ruimte onder het drempelbedrag	161.840	167.240	128.686	168.377

In beginsel moeten alle overtollige middelen in de schatkist worden aangehouden, tenzij deze middelen onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. Voor de FUMO geldt een drempelbedrag van € 250.000. Uit bovenstaande tabel blijkt het drempelbedrag niet wordt overschreden.

De balanspost Liquide middelen kent drie componenten:
1. Kassaldi: Dit betreft het saldo contant geld voor het doen van kleine uitgaven.
2. Rabobanknummer 1: Dit betreft de gewone lopende rekening van de FUMO.

3. Rabobanknummer 2: Dit betreft de bankrekening voor het opnemen en storten van contant geld.

Het saldo van de liquide middelen is als volgt opgebouwd:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Kassaldi	164	260
FUMO Bank: Rabobank	18.650	362.155
FUMO Bank kleine kas: Rabobank	1.725	1.727
Totaal	20.540	364.142

Overlopende activa

Onder de overlopende activa worden de nog te ontvangen bedragen, de vooruitbetaalde bedragen en de vordering op de deelnemers inzake implementatiekosten opgenomen. Een en ander geeft voor de overlopende activa het volgende totaalbeeld:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Overige nog te ontvangen bedragen	746.553	1.953.274
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	48.025	115.884
Totaal	794.578	2.069.158

Van deze posten volgt hieronder een korte toelichting voor de belangrijkste bestanddelen.

Nog te ontvangen bedragen

- Er zijn in het eerste kwartaal van 2021 2 nota's verzonden, die betrekking hebben op 2020, met een totaalbedrag van € 14.217
- Vordering op de deelnemers inzake implementatiekosten. Onder het kopje “verwerking implementatiekosten worden deze nader toegelicht.

Vooruitbetaalde bedragen

Dit betreft voornamelijk vooruitbetaalde abonnementsgelden, licentiekosten en verzekeringspremies.

Verwerking implementatiekosten

Vanaf 2019 is de transitiebegroting als onderdeel van de begroting van de FUMO opgenomen. In 4 gelijke jaarlijkse bijdragen worden middelen beschikbaar gesteld ter dekking verschillende posten. Hieronder is de oorspronkelijke transitiebegroting in tabelvorm opgenomen.

Transitiebegroting (Bedragen x € 1000)	2019	2020	2021	2022	Totaal transitiebegroting
Lasten					
Loonkosten primair proces (productiviteit)	167	56	-	-	223
Loonkosten primair proces (flexibele schil)	226	226	-	-	452
Extra onvoorzien	60	60	60	-	180
Opbouwen weerstandsvermogen	327	327	327	-	981
Implementatiekosten (oud)	647	453	453	453	2.006
Totaal lasten exclusief indexering	1.427	1.122	840	453	3.842
Indexering	-	28	31	32	91
Totaal lasten inclusief indexering	**1.427**	**1.150**	**871**	**485**	**3.933**
Bijdrage per jaar (gedurende 4 jaar)					**983**

Het algemeen bestuur van de FUMO heeft in de vergadering van juli 2020 besloten het rekeningresultaat van 2019 in mindering te brengen op de vordering uit hoofde van de transitiebegroting. Ook is besloten om de laatste tranche van het opbouwen van het weerstandsvermogen te laten vervallen, omdat het weerstandsvermogen eerder op het op basis van de risicoanalyse benodigde niveau is. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de transitiebegroting. De bijgestelde transitiebegroting is hieronder weergegeven.

Transitiebegroting (Bedragen x € 1000)	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**Totaal transitiebegroting**
Lasten					
Loonkosten primair proces (productiviteit)	167	56	0	0	223
Loonkosten primair proces (flexibele schil)	226	226	0	0	452
Extra onvoorzien	60	60	60	0	180
Opbouwen weerstandsvermogen	327	327	0	0	654
Implementatiekosten (oud)	647	453	453	453	2.006
Resultaatsbestemming 2019			-196	-196	-391
Totaal lasten exclusief indexering	1.427	1.122	318	258	3.124
Indexering	0	28	31	32	91
Totaal lasten inclusief indexering	**1.427**	**1.150**	**349**	**290**	**3.215**
Bedrage oorspronkelijk	983	983	983	983	3.933
Bijstelling opbouw weerstandsvermogen			-164	-164	-327
Aflossing resultaatsbestemming 2019			-196	-196	-391
Bijgestelde bijdrage	**983**	**983**	**624**	**624**	**3.215**

Gezien de egalisatie van de deelnemersbijdrage, is de totale bijdrage gedurende de gehele looptijd van de transitiebegroting weliswaar in evenwicht met de (begrote) lasten, per jaarschijf kan hier echter wel een verschil ontstaan.

Het verloop van de vordering van de transitiebegroting is in 2020 als volgt.

	Saldo 1-1-2015	**AF: Aflossing tm 2019**	**BIJ: Uitgaven tm 2019**	**Saldo 31-12-2019**	**AF: Aflossing 2020**	**BIJ: Uitgaven 2020**	**Saldo 31-12-2020**
Algemeen/ Fumo 2.0	1.316.667	2.035.869	1.744.473	1.025.271	704.581	76.168	396.858
ICT/ Project LIS	1.000.683	2.205.368	1.528.343	323.658	-	11.820	335.478
Totaal	2.317.350	4.241.237	3.272.816	1.348.929	704.581	87.988	732.336
			Verschil tussen aflossing en uitgaven 2020			616.593	

Hieruit blijkt dat het saldo van de vordering op de deelnemers inzake de implementatiekosten met € 616.593 is gedaald. De totale uitgaven die zijn gedaan bestaan uit:

- Uitgaven FUMO 2.0: dit betreft de kosten voor interne uren van FUMO-medewerkers.
- Uitgaven ICT/ Project LIS: dit betreft de kosten voor een projectleider.

De bijdrage voor implementatiekosten is € 704.581. Deze bestaat uit het rekeningresultaat van 2019 (€ 390.000) en € 314.000, zijnde het verschil tussen de hiervoor geoormerkte bedragen in de transitiebegroting en de werkelijke uitgaven hierop. Dit bedrag is niet gelijk aan het bedrag dat genoemd is in de transitiebegroting. De oorzaak hiervan is gelegen in de wijze waarop de kosten die opgenomen zijn in de transitiebegroting worden gefinancierd. Om te voorkomen dat er te veel fluctuaties in de deelnemersbijdragen ontstaan, is besloten de bijdrage in de transitiebegroting te egaliseren in vier gelijke delen van € 983.000. Aangezien de kosten niet gelijk over de jaren gespreid zijn, kan er per jaarschijf een verschil ontstaan. Hieronder wordt nader toegelicht hoe het bedrag van € 314.000 is bepaald.

In 2020 is een bijdrage gedaan van € 983.000. Een deel hiervan heeft betrekking op dekking voor kosten die in de exploitatie zijn verwerkt. Dit betreft de loonkosten primair proces (compensatie lagere productiviteit en compensatie flexibele schil) en extra kosten voor onvoorzien. (Zie ook de transitiebegroting op de vorige pagina). Tezamen is dit € 342.000.

Loonkosten primair proces (productiviteit)	56.000
Loonkosten primair proces (flexibele schil)	226.000
Extra onvoorzien	60.000
Saldo	342.000

Een ander deel is bedoeld om het weerstandsvermogen te verhogen. Dit is een bedrag van € 327.000. Deze is verwerkt als een storting in de algemene reserve. Opgeteld is hiermee € 669.000 van de totale bijdrage van € 983.000 direct toewijsbaar aan bepaalde posten. Dit betekent dat € 314.000 beschikbaar is om te boeken als aflossing op de vordering op de deelnemers voor implementatiekosten die op de balans is opgenomen. Schematisch betekent dit het volgende.

Loonkosten primair proces (productiviteit)	56.000
Loonkosten primair proces (flexibele schil)	226.000
Extra onvoorzien	60.000
Saldo	342.000
Opbouwen weerstandsvermogen	327.000
Saldo	669.000
Bijdrage 2020	983.000
Resteert te boeken als aflossing	314.000

De werkelijke kosten die in 2020 zijn gemaakt aan implementatiekosten zijn € 87.988, zoals blijkt uit de tweede tabel op de vorige pagina. Het saldo tussen de bijdrage en de werkelijke kosten bedraagt dus € 616.593, welke in mindering gebracht is op de vordering op de deelnemers inzake de implementatiekosten.

6.3.2 Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het positieve resultaat van boekjaar 2019 ad € 390.590 is in 2019 na goedkeuring door het algemeen bestuur in mindering gebracht op de vordering uit hoofde van de transitiebegroting.

In de transitiebegroting, die onder de overlopende activa is besproken, is een budget voor de opbouw van het weerstandsvermogen opgenomen van € 327.000. Dit bedrag is in 2020 toegevoegd aan de algemene reserve.

Over 2020 is een positief resultaat gerealiseerd van € 325.320. Dit is opgevoerd als nog te bestemmen resultaat.

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserve	1.301.128	974.128
Bestemmingsreserves	0	0
Nog te bestemmen resultaat	325.320	390.590
Totaal	1.626.448	1.364.718

Het verloop in 2020 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Onttrek-king	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrij-vingen	Boekwaarde 31-12-2020
FUMO Algemene reserve	974.128	327.000	-	-	-	1.301.128
Totaal	974.128	327.000	-	-	-	1.301.128

Voorzieningen

In 2018 is een nieuwe voorziening gevormd voor een eventuele verplichting indien een medewerker na 2 jaar ook een derde jaar recht heeft op WW. In de CAO is afgesproken dat werknemers deze premie betalen. Het bedrag dat in 2020 is toegevoegd aan de voorziening is gelijk aan de ingehouden premies op de werknemers.

Het verloop van de voorziening in 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	Boekwaarde 31-12-2020
Voorziening Premie reparatie 3e jaar WW	10.095	5.951	-	-	16.045
Totaal	10.095	5.951	-	-	16.045

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Onderhandse leningen		
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	500.000	500.000
Totaal	500.000	500.000

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2020:

	Saldo 31-12-2019	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Roll over lening NWB	500.000	-	-	500.000
Totaal	500.000	-	-	500.000

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.458.209	3.393.182
Overlopende passiva	1.597.883	888.322
Totaal	5.056.092	4.281.504

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze post bestaat uit 3 onderdelen:

1. De post Handelscrediteuren: Deze bestaat uit diverse facturen die per balansdatum open stonden.
2. De post Belastingdienst: Dit betreft de heffingen met betrekking tot de salarisgang van december 2020.
3. De post Kasgeldleningen van openbare lichamen. In 2017 is een roll over lening van € 2.500.000 afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank. Hiervan is € 500.000 gedurende de looptijd (3 jaar) niet aflosbaar. Het restant van € 2.000.000 is onder de kortlopende schulden gepresenteerd. In 2020 is door het dagelijks bestuur besloten om de lening te continueren en hierbij de hoofdsom met € 500.000 te verhogen. Deze voortzetting is begin 2021 geformaliseerd, waardoor het financiële effect hiervan zichtbaar is in de jaarstukken van 2021.

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Handelscrediteuren	1.457.068	1.392.042
Belastingdienst	1.141	1.141
Kasgeldlening NWB	2.000.000	2.000.000
	3.458.209	3.393.182

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit:

1. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:
   Deze bestaat uit diverse facturen met een totaalbedrag van ruim € 911.626.

2. Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen. In 2020 zijn onder andere bijdragen ontvangen voor:

a. Niet alle begrote uren op het gebied van natuur zijn besteed in 2020. In overleg met de provincie Fryslân is het resterende saldo doorgeschoven naar 2021, voor een bedrag van € 190.929.
b. Werkzaamheden Omgevingswet. In totaal ontvangen € 45.500. Dit bedrag heeft geheel betrekking op 2021.
c. Warme overdracht bodemtaken. Het resterende saldo aan uren is doorgeschoven naar 2021. Dit betreft een bedrag van € 265.930.
d. Onbenut deel deelnemersbijdrage Omgevingswet € 182.830.

Alle vooruit ontvangen bedragen hebben betrekking op van Nederlandse overheidslichamen ontvangen bedragen.

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	911.626	322.756
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	686.258	565.566
Totaal	1.597.883	888.322

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De FUMO is een aantal langlopende verplichtingen aangegaan. Deze zijn als volgt te specificeren:

- Dienstverleningsovereenkomst met de provincie Fryslân: Duur 6 jaar tot 1 januari 2025, bedrag per jaar ca. € 615.000;
- Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Leeuwarden inzake huisvesting: Duur 11 jaar tot 1 januari 2026, bedrag per jaar circa € 550.000;
- Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Leeuwarden inzake P&O-taken: Duur 7 jaar tot 1 januari 2024, bedrag per jaar circa € 77.000; Dit bedrag is met ingang van 2020 verlaagd, omdat de FUMO een deel van de P&O taken zelf is gaan uitvoeren.
- Contract Century Autolease: Duur 6 jaar t/m 2021, bedrag per jaar ca. € 67.500;
- Contract SBA (zaaksysteem): Duur 4 jaar t/m 2021, verlengd met een jaar, bedrag per jaar ca. € 75.000;
- Contract HZG accountants: controle jaarrekening 2018-2020, € 22.500 per jaar.

6.4 Het overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2020

Overzicht van baten en lasten	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten			
Personeelslasten	14.400.174	14.761.370	14.399.341
Kapitaallasten	27.945	27.945	12.828
Wagenpark	160.203	160.203	148.720
Huisvesting	675.123	675.123	658.680
Administratie	52.348	52.348	49.953
ICT	380.348	380.348	358.462
Overige kosten	274.201	274.201	437.846
Implementatiekosten ICT/Project Lis	-	-	11.820
Implementatiekosten Algemeen/FUMO 2.0	-	-	76.168
Deelnemersbijdrage Implementatiekosten saldo 202(	313.991	313.991	226.003
Implementatie Omgevingswet	308.000	308.000	172.735
Incidenteel	180.000	180.000	185.203
Totale lasten	**16.772.333**	**17.133.529**	**16.737.760**
Baten			
Deelnemersbijdragen basistaken gemeenten	6.428.705	6.428.705	6.428.706
Deelnemersbijdragen basistaken Provincie Fryslân	3.298.037	3.298.037	3.298.037
Brikstaken	275.180	275.180	178.226
Deelnemersbijdragen plustaken gemeenten	1.566.347	1.566.347	1.566.347
Deelnemersbijdragen plustaken Provincie Fryslân	2.731.986	2.731.986	2.731.986
Deelnemersbijdrage Wetterskip	46.753	46.753	46.753
Deelnemersbijdrage Transitiebegroting gemeenten	561.109	561.109	561.109
Deelnemersbijdrage Transitiebegroting Provincie Fry	421.891	421.891	421.891
Deelnemersbijdrage EED gemeenten	78.044	78.044	78.044
Deelnemersbijdrage EED Provincie Fryslân	40.038	40.038	40.038
Deelnemersbijdrage Impl. Omgevingswet gemeenter	109.061	109.061	50.661
Deelnemersbijdrage Impl. Omgevingswet Prov. Frys	198.939	198.939	122.074
Uitgeleend personeel	-	-	129.556
Externe veiligheid	290.780	290.780	196.888
Extra taken projecten	1.052.464	1.413.660	1.512.342
Overige baten	-	-	19.431
Rentebaten	-	-	7.992
Totale baten	**17.099.334**	**17.460.530**	**17.390.079**
Resultaat gewone bedrijfsvoering	327.001	327.001	652.320
Vermogenssituaties			
Onttrekking aan reserves	-	-	-
Toevoeging aan reserves	327000	327000	327.000
Resulaat vermogenssituaties	**- 327.000**	**- 327.000**	**- 327.000**
Resultaat na vermogenssituaties	**1**	**1**	**325.320**

6.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

6.5.1 Toelichting op de lasten

Personeelslasten
De personeelslasten zijn als volgt te specificeren:

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Salaris management	580.193	580.193	280.896
Salarissen bedrijfsvoering	1.589.545	1.589.545	1.452.281
Salarissen primair proces	8.133.732	8.133.732	7.553.692
Vaststellingsovereenkomst	0	0	0
Dienstverleningsovereenkomst provincie en gem. Leeuwarden	895.970	895.970	753.858
Uitkeringen UWV	-	0	-11.525
Detachering Wetterskip	28.000	28.000	26.040
Vorming en opleiding	246.623	246.623	265.001
Secundaire arbeidsvoorwaarden	122.970	122.970	113.775
Inhuur personeel	2.309.612	2.670.808	3.755.586
Reiskosten Woon-werk	189.999	189.999	92.710
Budget OR	20.275	20.275	19.250
Uren inzet OR	-	-	-
Dienstkleding/beschermingsmiddelen	33.255	33.255	14.211
Consignatieregeling piket	-	-	-
Reis- en verblijfkosten	35.000	35.000	12.768
Premie reparatie 3e jaar WW	-	-	5.951
Overige personeelslasten	15.000	15.000	-
Outplacement	200.000	200.000	64.845
	14.400.174	**14.761.370**	**14.399.341**

Toelichting:
De totale onderschrijding op de personeelskosten bedraagt € 362.029. De kosten voor salarissen van medewerkers in dienst van de FUMO waren lager dan begroot. De kosten voor inhuur van vervangend personeel waren hoger. Zowel bij de afdelingen in het primaire proces, als bij management en bedrijfsvoering, is meer gebruik gemaakt van externe inhuur. Bij de toelichting op het programma is dit al nader verklaard.

In onderstaande tabel worden de salariskosten en kosten inhuur in samenhang bekeken ten opzichte van de begroting.

	Salarissen		Kosten inhuur		Totaal		
Programma	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Verschil
T&V	2.482.043	2.185.984	742.957	1.024.786	3.225.000	3.210.769	- 14.231
T&H	3.449.377	3.565.852	1.225.623	1.073.359	4.675.000	4.639.211	- 35.789
SPA	2.202.312	1.801.857	547.688	729.359	2.750.000	2.531.216	- 218.784
Bedrijfsvoering & management	2.169.738	1.733.176	154.540	928.083	2.324.278	2.661.259	336.981
Totaal	**10.303.470**	**9.286.869**	**2.670.808**	**3.755.586**	**12.974.278**	**13.042.455**	**68.177**

Salarissen en kosten inhuur primair proces
Het totaal van de salarissen en kosten inhuur van de programma's in het primaire proces blijft binnen de begroting (na wijziging). Ook per programma blijven de kosten binnen de begroting.

Salarissen en kosten inhuur management en bedrijfsvoering
De salarissen management en bedrijfsvoering kennen een overschrijding van € 336.981. Voor management wordt de overschrijding veroorzaakt doordat in 2020 de functies van de vier afdelingshoofden extern zijn ingevuld. Op basis van het advies van Ten Have Change Management, dat is uitgevoerd als onderdeel van het programma FUMO 2.0 is in 2020 een nieuwe organisatiestructuur vastgesteld en zijn vanaf 2021 deze posities weer intern ingevuld.
Voor bedrijfsvoering wordt de overschrijding veroorzaakt doordat de FUMO vanaf 2021 een deel van de P&O-taken die voorheen door gemeente Leeuwarden werden uitgevoerd, zelf is gaan doen. Dit leidt tot een verschuiving van kosten tussen salarissen en kosten voor dienstverleningsovereenkomsten.

Dienstverleningsovereenkomst provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Verschil
DVO provincie Fryslân	660.000	660.000	-
DVO gemeente Leeuwarden	235.970	93.858	- 142.112
Totaal	**895.970**	**753.858**	**- 142.112**

De werkelijke kosten zijn lager uitgevallen dan begroot. Belangrijkste oorzaak is hierboven benoemde verschuiving van P&O-taken, waardoor de DVO met gemeente Leeuwarden lager is geworden.

Vorming en opleiding
In de begroting is een bedrag voor vorming en opleiding opgenomen dat correspondeert met 2% van de loonsom. De kosten in 2020 waren hoger dan begroot. Als gevolg van het de Implementatie van het Besluit VTH zijn in 2020 nieuwe medewerkers aangesteld om deze taken uit te voeren. Dit betrof veelal jonge, onervaren medewerkers, ervaren medewerkers zijn gezien de huidige arbeidsmarkt niet te verkrijgen. De FUMO heeft in deze medewerkers geïnvesteerd door het aanbieden van opleidingen, zoals de HAMIL-opleiding voor toezichthouders. Ook zijn er scholingen gevolg ter voorbereiding op de Omgevingswet.

Secundaire arbeidsvoorwaarden
De lasten zijn geraamd op 1,2% van de loonsom, zijnde € 122.970. Besteed is een bedrag van € 113.775. De uitgaven hadden betrekking op zaken die samenhangen met 'goed werkgeverschap' van de FUMO, zoals kerstpakketten en attenties voor de medewerkers die in 2020 voornamelijk vanuit huis werkzaam waren.

Reiskosten woon-werk
De reiskosten woon-werk zijn fors lager dan begroot. Als gevolg van de corona-maatregelen is het overgrote deel van de medewerkers van de FUMO vanaf het voorjaar van 2020 thuis gaan werken. Vanaf mei is de vergoeding woon-werk stopgezet, waardoor de kosten lager uitvallen dan begroot. In de Cao-onderhandelingen die momenteel gaande zijn, is een thuiswerkvergoeding een onderwerp van gesprek. Deze thuiswerkvergoeding vervangt de reiskostenvergoeding op dagen dat thuisgewerkt wordt.

Budget OR
De werkelijke kosten liggen in lijn met het beschikbare budget.

Reis- en verblijfskosten
Onder deze post worden voornamelijk kosten verantwoord van dienstreizen naar de Waddeneilanden, hotelovernachtingen en reiskosten voor cursusbezoek. De kosten van NS-businesscards, waarmee medewerkers dienstreizen maken, worden ook onder deze post verantwoord. De werkelijke reis- en verblijfskosten zijn lager dan begroot. Net als bij de post reiskosten woon-werk wordt dit veroorzaakt door de corona-maatregelen.

Kapitaallasten

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Aanpassingen kantoor Grou	23.946	23.946	8.829
Meetappartuur	3.999	3.999	3.999
	27.945	**27.945**	**12.828**

Aanpassing en inrichting kantoor Grou
De kapitaallasten zijn lager dan begroot. In de begroting was rekening gehouden met kapitaallasten als gevolg van de investeringen in inventaris. Deze investering is goedgekeurd door het algemeen bestuur. Doordat de investering in 2020 nog niet was afgerond, vallen de kapitaallasten lager uit dan begroot.

Meetapparatuur
In 2017 is voor circa € 20.000 geïnvesteerd in meetapparatuur. De afschrijving hiervan vindt plaats vanaf 2018 en loopt door in 2019 en 2020.

Wagenpark

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lease + huur	160.203	160.203	83.250
Brandstof	-	-	11.033
Belasting	-	-	766
Verzekering	-	-	1.049
Kosten dienstreizen	-	-	52.655
Overige goederen en diensten	-	-	-33
	160.203	**160.203**	**148.720**

De FUMO heeft naast leaseauto's de mogelijkheid van dienstreizen met eigen auto en daar waar mogelijk prefereert zij openbaar vervoer. In 2015 heeft aanbesteding plaatsgevonden voor

langlopende leasecontracten en is een contract afgesloten voor de lease van € 67.500 met een looptijd van 6 jaar. De kosten zijn lager uitgevallen dan begroot. Als gevolg van de corona-maatregelen is minder gebruik gemaakt van dienstauto's dan begroot.

Huisvesting
De kosten voor huisvesting kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Huur	356.019	356.019	379.871
Energie- en servicekosten	47.427	47.427	3.194
Overige huisvestingskosten	271.677	271.677	275.615
	675.123	**675.123**	**658.680**

De totale huisvestingskosten blijven binnen de begroting.
Onder de post "Overige huisvestingskosten" zijn de kosten van facilitaire ondersteuning, die door de gemeente Leeuwarden wordt verzorgd, geraamd. Hieronder vallen de kosten van de huismeester (2 fte.), de schoonmaak van gebouw en inventaris (de gemeente Leeuwarden heeft hiervoor een contract met Caparis), de koffie- en theevoorziening, beveiliging en een door de gemeente Leeuwarden te beheren post onvoorzien.

Administratie
De kosten voor administratie zijn als volgt te specificeren:

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Accountantskosten	36.348	36.348	31.114
Bureaukosten	16.000	16.000	18.840
	52.348	**52.348**	**49.953**

Accountants- en bureaukosten
De accountants- en bureaukosten liggen in lijn met de begroting.

ICT
De kosten voor ICT hebben betrekking op het volgende:

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Licenties zaaksysteem	182.348	182.348	167.041
Overige licenties	188.000	188.000	135.477
Overige ICT-kosten	10.000	10.000	55.944
	380.348	**380.348**	**358.462**

Licenties zaaksysteem
De licentiekosten voor het zaaksysteem zijn lager dan begroot. Dit komt onder meer doordat het huidige systeem nog niet aan alle gevraagde specificaties voldoet. De ingebruikname van aanvullende modules kan leiden tot hogere kosten.

Overige licenties
De post “Overige licenties” zijn lager dan begroot. Nog niet alle applicaties die begroot waren, zijn in gebruik genomen in 2020. De specificatie van deze post is als volgt:

Omschrijving	Bedrag 2020
Digitale checklisten	40.757
Portal	27.717
Topdesk	13.230
Bris	12.355
Geomilieu	11.519
Overig	7.340
Myforms	5.460
HR21	3.980
Ibabs	3.400
Embrace	2.551
Picasse internet	2.165
Grondverzet	1.544
Plangrid	1.332
Thinkcell	1.115
Sharepoint	1.012
Totaal	**135.477**

Overige ICT kosten
Onder de overige ICT-kosten zijn onder meer de kosten verantwoord voor het opstellen van de routekaart LEEF. Met behulp van deze routekaart vindt de doorontwikkeling van LEEF de komende jaren op gestructureerde wijze plaats.

Overige kosten
De overige kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Abonnementen	47.427	47.427	59.011
Telefoonkosten	3.000	3.000	0
Representatie	25.000	25.000	27.712
Bank- en incassokosten	3.000	3.000	4.015
Inkopen kantine	7.500	7.500	1.832
Kantoorartikelen	2.000	2.000	0
Verzekeringen	20.340	20.340	16.749
Overige goederen en diensten	-	-	84.553
Aankoop gereedschap	35.425	35.425	23.538
Communicatie	30.510	30.510	16.046
Ontwikkelkosten	100.000	100.000	204.391
	274.202	**274.202**	**437.846**

Toelichting
Onder abonnementen zijn onder meer de kosten opgenomen van het lidmaatschap van de koepelorganisatie voor omgevingsdiensten (Omgevingsdienst.nl). Bij de post telefoonkosten kan worden opgemerkt dat deze begrepen zijn in de prijs van de dienstverleningsovereenkomst met de provincie. Voor de inkopen kantine geldt dat deze uitgaven zijn terugontvangen en bij de baten zijn verantwoord. Deze kosten zijn lager dan begroot omdat de kantine wegens de corona-maatregelen een groot deel van het jaar gesloten was. Onder de overige goederen en diensten zijn kosten opgenomen die ook weer doorbelast zijn aan deelnemers en dus ook als bate opgenomen zijn. Per saldo hebben deze derhalve geen effect op het resultaat.

De post ontwikkelkosten is hoger dan begroot. Dit betreft hoofdzakelijk de kosten van Ten Have Change Management, inzake de begeleiding van het organisatie ontwikkeltraject.

Implementatiekosten
Implementatiekosten betreffen kosten die worden gemaakt in het kader van het programma FUMO 2.0, met onderliggende deelprogramma's, de kosten die worden gemaakt voor de implementatie van het zaaksysteem LIS en de kosten die worden gemaakt inzake de Implementatie van de Omgevingswet.

De Implementatiekosten ICT/Lis/FUMO 2.0 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Implementatiekosten ICT/Project Lis	313.991	313.991	11.820
Implementatiekosten Algemeen/FUMO 2.0	-	-	76.168
Saldo implementatiekosten 2020			226.003
	313.991	**313.991**	**313.991**

In 2019 is de transitiebegroting opgenomen als onderdeel van de begroting 2019. In de transitiebegroting is dekking opgenomen voor de Implementatiekosten ICT en Implementatiekosten Algemeen/ FUMO 2.0. Hierbij is vanaf 2019 geen onderscheid meer gemaakt tussen de kosten voor beide projecten. Beide worden gefinancierd uit hetzelfde budget.

Bij de toelichting van de overlopende activa is toegelicht op welke manier de bijdrage en kosten van de onderdelen die vallen onder de transitiebegroting zijn verwerkt.

De Implementatiekosten Omgevingswet kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Implementatie Omgevingswet	308.000	308.000	172.735
	308.000	**308.000**	**172.735**

In de begrotingswijziging 2020 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de Implementatie van de Omgevingswet. In 2020 is voor een bedrag van € 172.735 aan kosten gemaakt. Dit betreft kosten van een externe projectleider en toegerekende kosten van interne uren, die medewerkers van de FUMO aan dit project hebben besteed.

Onvoorzien

De post Onvoorzien kan als volgt worden gespecificeerd.

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Onvoorzien	180.000	180.000	185.203
	180.000	**180.000**	**185.203**
Totaal lasten	**16.772.334**	**17.133.530**	**16.787.510**

Omschrijving	Bedrag
Kosten werving en selectie MT	55.900
Advocaatkosten	55.564
Vitaliteit medewerkers	13.307
Bedrijfsarts	9.692
Belastingadvies	4.188
UWV	3.842
Optelsom posten < € 3000,-	42.710
Totaal	**185.203**

In 2020 is, als onderdeel van het ontwikkelprogramma FUMO 2.0, besloten tot een aanpassing van de organisatiestructuur van de FUMO. Voor het invullen van de MT-functies, die daarvoor door externen werden ingevuld, is gebruik gemaakt van een extern bureau.
De advocaatkosten die in 2020 zijn gemaakt hadden betrekking op diverse onderwerpen. Hierbij kan gedacht worden aan advies inzake de implementatie van de WNRA (Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren) en werkzaamheden in het kader van personele aangelegenheden.

6.5.2 Toelichting op de baten

Bijdragen deelnemers
De bijdragen voor basis- en de plustaken zijn - conform de bepalingen in artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO - in 2020 bij de deelnemers in rekening gebracht op basis van de in de begroting vastgestelde bedragen. Facturering vindt in vier gelijke kwartaaltermijnen plaats. Enkele deelnemers hebben in twee halfjaarlijkse termijnen hun bijdrage voldaan. Daarnaast zijn opbrengsten gerealiseerd in verband met extra opdrachten die niet waren begroot. Deze werkzaamheden zijn afzonderlijk bij de opdrachtgever in rekening gebracht.

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Basistaken			
- Basistaken	9.726.742	9.726.742	9.726.742
- BRIKS	275.180	275.180	178.226
	10.001.922	10.001.922	9.904.968
Plustaken			
- Plustaken algemeen	4.345.086	4.345.086	4.345.086
- Externe Veiligheid	290.780	290.780	196.888
- Overige baten uit incidentele opdrachten	1.052.464	1.413.660	1.512.342
- Doorberekende uren aan interne projecten			-
	5.688.330	6.049.526	6.054.316
Overige			
- Rente	-	-	7.992
- Overige inkomsten deelnemers	-	-	19.431
Overig uitgeleend personeel			129.556
Deelnemersbijdrage Transitiebegroting	983.000	983.000	983.000
Deelnemersbijdrage collectieve opdrachten	118.082	118.082	118.081
Deelnemersbijdrage Implementatie Omgevingswet	308.000	308.000	172.735
- Bijdrage deelnemers negatief resultaat voorgaand dienstjaar	-	-	-
	1.409.082	1.409.082	1.430.796
Totaal baten	**17.099.334**	**17.460.530**	**17.390.079**

In totaliteit zijn de baten ca € 70.000 lager dan begroot. Dit is een afwijking van 0,4%. Hieronder worden de afzonderlijke posten toegelicht.

Basistaken
De reguliere basistaken worden niet afgerekend, waardoor de rekening gelijk is aan de begroting. Er zijn minder inkomsten uit BRIKS-taken gerealiseerd.

Plustaken
De plustaken worden ook conform begroting in rekening gebracht bij de deelnemers. Plustaken worden wel afgerekend. Het saldo van de afrekening is verantwoord onder de ‘overige baten uit

incidentele opdrachten'. De opbrengsten uit externe veiligheid zijn lager dan begroot. Deze taken worden gefinancierd uit een subsidieregeling. Na het vaststellen van de begroting bleek dat de subsidie voor 2020 neerwaarts is bijgesteld, waardoor de inkomsten hieruit lager zijn dan begroot.

Overige
Gezien de negatieve rente op de langlopende financiering, is er sprake van een rentebate.
Onder 'overig uitgeleend personeel' zijn detacheringsopbrengsten opgenomen. Dit betreft detacheringen die tot stand gekomen zijn in het kader van re-integratie- en outplacementtrajecten.
De deelnemersbijdrage aan de omgevingswet is gelijk gesteld aan de kosten. Het niet bestede saldo wordt meegenomen naar 2021.

6.6 Vermogensmutaties

	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Resultaat voor vermogensmutaties	327.000	327.000	602.320
- Onttrekkingen aan reserves	-	-	-
- Toevoegingen aan reserves	327.000	327.000	327.000
	- 327.000	**- 327.000**	**- 327.000**
Resultaat na vermogensmutaties	**-**	**-**	**275.320**

Toelichting:
In de transitiebegroting is budget opgenomen voor de opbouw van het weerstandsvermogen. Dit is nader toegelicht bij de toelichting op de mutatie van het eigen vermogen.
Andere onttrekkingen en/ of toevoegingen hebben niet plaatsgevonden.

6.7 Overige gegevens

6.7.1 Incidentele baten en lasten 2020

Het BBV schrijft voor dat in de jaarstukken melding wordt gemaakt van de incidentele baten en lasten. Dit is vastgelegd in artikel 28, lid c van het BBV:

De incidentele baten en lasten van de FUMO kunnen over het verslagjaar 2020 als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	Bedrag
Kosten werving en selectie MT	55.900
Advocaatkosten	55.564
Totaal	**111.464**

6.7.2 Structurele mutaties 2020 in reserves

De van toepassing zijnde regels in het BBV schrijven voor dat in de jaarstukken melding wordt gemaakt van structurele mutaties in reserves. Dit wordt geregeld in artikel 28, lid d van het BBV:

In het verslagjaar zijn geen structurele toevoegingen en/of onttrekkingen aan de reserves verantwoord.

Voorstel tot bestemming van het resultaat 2020

Het algemeen bestuur is bevoegd tot het bestemmen van het resultaat. Hierover zal separaat een voorstel aan het Algemeen Bestuur van de FUMO worden gedaan.

Algemene reserve (weerstandsvermogen)

Volgens artikel 29 lid 8 van de GR FUMO mag het weerstandsvermogen van de FUMO niet meer bedragen dan 10% van de jaaromzet. Voor zover het batig saldo van enig jaar leidt tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het meerdere uitgekeerd naar rato van de bijdrage voor basis- en plustaken in het verslagjaar.

Algemene reserve per 1-1-2020	974.128
Bij: Toevoeging in het boekjaar 2019 (opbouw weerstandsvermogen)	327.000
Saldo algemene reserve voor resultaatbestemming 2020	1.301.128
De jaaromzet 2020 bedraagt	17.460.530
Maximale toegestaan weerstandsvermogen volgens artikel 29 lid 8 GR (10%)	1.746.053

6.7.3 Begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Dit wordt formeel als volgt omschreven:

> “Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten (exploitatie), alsmede de balansposten (investeringen), die tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheer handelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag alsmede het begrotingsjaar van toepassing zijn".

Volgens het BBV dienen de afwijkingen in de jaarrekening herkenbaar te worden opgenomen en van een toelichting te worden voorzien. Als blijkt dat de gerealiseerde uitgaven hoger zijn dan geautoriseerd, dan is er sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

In het Programma van Eisen Aanbesteding Accountantsdiensten FUMO is in artikel 4 vastgelegd dat de controle van de jaarrekening is gericht op het geven van een oordeel over het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties (investeringen). Dit in overeenstemming met de begroting en de van toepassing zijnde wettelijke regelingen.

De voor de controle van toepassing zijnde regels zijn vastgelegd in:
- het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO);
- de Kadernota en adviezen van de Commissie BBV
- de Richtlijnen voor de Accountantscontrole (NBA).

Het toetsingskader voor de rechtmatigheid is beperkt tot alleen financiële beheershandelingen voortvloeiende uit wettelijke voorschriften dan wel besluiten van het Algemeen Bestuur van de FUMO.

Begrotingsrechtmatigheid FUMO 2020
In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de FUMO op 10 december 2020 is een begrotingswijziging vastgesteld, waarmee er budgetten zijn overgeheveld tussen de programma's van de FUMO.

Dit heeft er mede voor gezorgd dat er voldaan is aan het begrotingscriterium.

6.7.4 Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de FUMO van toepassing zijnde regelgeving (het algemeen WNT-maximum). In 2020 is het algemene maximum € 201.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Voor topfunctionarissen met en zonder vaste dienstbetrekking gelden verschillende berekeningen die in onderstaande tabel zijn opgenomen.

Bezoldiging topfunctionarissen
Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2020 bedragen x € 1	P. Hofstra
Functiegegevens	Secretaris/ directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.064
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 32.179
Subtotaal	*€ 152.243*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	€ 152.243
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2019 **bedragen x € 1**	**P. Hofstra**
Functiegegevens	Secretaris/ directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.389
Beloningen betaalbaar op termijn	30.932
Subtotaal	*142.321*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
Bezoldiging	142.321

Vanuit deelnemer	Naam	Functie AB	Functie DB	(gewezen) topfunctionaris	Met dienstbetrekking (ja/nee)	Beloning	Belastbare vast en variabele inkosten-vergoeding	Voorzieningen ten behoeve van betalingen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	Duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	Omvang van het dienstverband in het jaar (fte)
Achtkarspelen	De heer J. Spoelstra	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Ameland	Mevrouw E. Bruins Slot-Janmaat	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Ameland	De heer P. IJnsen	Lid									
Dantumadiel	De heer G. Wiersma	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
De Fryske Marren	Mevrouw I. Groeneveld	Lid	Lid	ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Harlingen	De heer H. Boon	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Heerenveen	De heer J. van Veen	Lid	Lid	ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Leeuwarden	De heer H. de Haan	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Noardeast-Fryslân	De heer Theo Berends	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Ooststellingwerf	Mevrouw Fimke Hijlkema	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Opsterland	De heer A. Postma	Lid	Lid/Voorzitter	ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Provincie Fryslân	De heer D. Hoogland	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Provincie Fryslân	De heer K. Fokkinga	Lid	Lid								
Schiermonnikoog	De heer E. Gerbrands	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Smallingerland	De heer P. de Ruiter	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Smallingerland	De heer M. le Roy	Lid									
Súdwest-Fryslân	De heer M . De Man	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Terschelling	De heer S. Haringa	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Tytsjerksteradiel	De heer A. Bouwman	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Vlieland	Mevrouw E. de Ruijter	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Vlieland	De heer D. Visser	Lid									
Waadhoeke	Mevrouw M. Waanders	Lid	Lid/Voorzitter	ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Waadhoeke	Mevrouw N. Haarsma	Lid									
Weststellingwerf	De heer Jack Jongebloed	Lid		ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Wetterskip Fryslân	Mevrouw A. van der Hoek	Lid	Lid	ja	nee	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.

Uit bovenstaande overzichten blijkt dat de norm voor de WNT in 2020 niet wordt overschreden.

6.7.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen van balansdatum die een materieel effect hebben op de financiële positie van de FUMO.

7 Bijlage I: Risicoanalyse

In januari 2021 is de risico-inventarisatie geactualiseerd. De geïdentificeerde risico's zijn in de tabel hieronder overgenomen en aangevuld met de aard van het risico, de kans van optreden en de financiële impact.

Risicoanalyse
De volgende risico's die, als deze zich voordoen, kunnen leiden tot financiële gevolgen worden onderkend door de FUMO:

	Omschrijving risico	Beheersmaatregelen	Bedrag	Kans (Hoog, Middel, Laag)	Impact
1.	De productiviteitsnorm bedraagt vanaf 2022 1.360 uur per fte. De realisatie over 2020 bedraagt circa 1.264 uur. Dit betekent dat er een 'gat' is van ca 100 uur per fte in het primair proces. Op een totale formatie van 116 fte, betreft dit ruim 11.500 uur. Het risico bestaat dat óf deze uren niet kunnen worden besteed aan de deelnemers óf dat voor deze uren extra capaciteit ingezet moet worden. Uitgaande van een tarief van € 85.- per uur, is het maximale risico € 977.500.	• Meer sturing op het behalen van de productiviteitsnorm. Hierbij kan gekeken worden naar de wijze van tijdsregistratie. • Met de deelnemers en het bestuur in gesprek gaan over de haalbaarheid van de productiviteitsnorm en deze eventueel bijstellen.	€ 977.500	M	€ 488.750
2.	De FUMO is volop in ontwikkeling en heeft een ambitieuze projectenkalender opgesteld om de basis op orde te krijgen. Tegelijkertijd is de FUMO uitvoeringsorganisatie, die ervoor moet zorgen dat de dienstverlening aan haar deelnemers op orde is, zowel kwalitatief als kwantitatief. Het risico bestaat dat de ontwikkeling van de FUMO vertraging oploopt omdat er onvoldoende uren/ budget beschikbaar is om de projectenkalender uit te voeren.	• Werken met een realistische projectplanning, waarin prioriteiten worden gesteld op basis van beschikbare uren/ budget. • Goed verwachtingsmanagement richting de deelnemers.	€ 500.000	M	€ 250.000
3.	Het ICT-landschap, waaronder het zaaksysteem LEEF, dient te worden aangepast aan de veranderende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet. Daarnaast vereist de aansluiting op het digitale stelsel een organisatie die geheel digitaal kwalitatieve, hoogstaande informatie verzamelt en opmaakt. Dit betekent dat (interne) processen en systemen opnieuw ingericht moeten worden. Ook zullen er aanpassingen moeten komen om nieuwe data, noodzakelijk als gevolg van de omgevingswet, te kunnen registreren. Omvang van het risico is moeilijk te bepalen. Schatting risico is € 400.000.	Goede contractuele afspraken maken met de leverancier van het zaaksysteem en te monitoren en sturen op de voortgang.	€ 400.000	H	€ 320.000
4.	Omgevingswet. Er zijn nog veel onduidelijkheden omtrent de impact van de Omgevingswet. Ook is het nog niet zeker óf de Omgevingswet per 1 januari 2022 in werking treedt. Er is projectbudget beschikbaar gesteld om de FUMO voor te bereiden op de Omgevingswet. Omdat er sprake is van veel onzekerheden, bestaat het risico dat dit budget niet voldoende is.	• Werken met een gedegen projectplanning • Mogelijkheden onderzoeken om binnen de begroting van de FUMO andere vormen van dekking aan te spreken • Tijdig met de deelnemers in gesprek over budgettaire	€ 200.000	M	€ 100.000

		consequenties indien de dekking onvoldoende blijkt			
5.	Vanaf 2021 vervalt de subsidieregeling voor Externe Veiligheid. Dit gaat gepaard met het opnemen van een uitkering hiervoor in het gemeentefonds. De FUMO constateert dat niet alle deelnemers de FUMO inschakelen voor deze werkzaamheden, terwijl de FUMO hiervoor wel formatie beschikbaar heeft. Er is een minimale formatie benodigd om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria. Het risico bestaat dat er in werkelijkheid onvoldoende uren worden ingebracht, waardoor er onvoldoende dekking is voor de kosten van de beschikbare formatie.	• Middels rapportages signaleren dat er minder uren worden ingebracht dan verwacht. • Met de betreffende deelnemers in gesprek gaan over de oorzaken hiervan.	€ 160.000	M	€ 80.000
6.	Werving, selectie en mobiliteit. Wegens schaarste op de arbeidsmarkt is het voor m.n. de specialistische functies uiterst moeilijk intern personeel te werven. Hierdoor wordt gebruik gemaakt van inhuur. In de begroting wordt rekening gehouden met een flexibele schil van 15%. Wanneer er naar verhouding meer moet wordt ingehuurd, is het risico dat de kosten hoger worden dan begroot. Wanneer de verhouding 75/25 wordt in plaats van 85/15, levert dit verhoudingsgewijs 10 fte meer inhuur op. Inhuur kosten gemiddeld € 35K per jaar meer, waardoor het totale risico € 350 K bedraagt.	Via het project Strategische Personeelsplanning wordt getracht om op een andere manier de werving en selectie te doen. Hierbij wordt ingezet op een steviger verbinding met opleidingsinstituten en het verleggen van de koers naar het meer zelf vormen en opleiden van personeel.	€ 350.000	L	€ 70.000
Totaal			**€ 2.587.500**		**€ 1.308.750**

* Bij een hoog risico wordt de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een gemiddeld risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de financiële impact € 1.308.750. Het huidige weerstandsvermogen (incl. de bijdrage vanuit de transitiebegroting aan het weerstandsvermogen in 2020) van de FUMO is van voldoende omvang dat optredende risico's door de FUMO kunnen worden opgevangen.

8 Bijlage II: Overzicht taakvelden

Rekening FUMO	2020	0,1 Bestuur	0,4 Overhead, ondersteuning organisatie	0,8 Overige baten en lasten	7,4 Milieu-beheer	8,3 Wonen en Bouwen	Totaal
Personeelskosten	13.615.875	26.000	3.034.564		10.377.085	178.226	
Inbesteding o.b.v. DVO's	753.858		753.858		-		
Detachering Wetterskip	29.608				29.608		
Materiele lasten	1.666.490		1.581.937		84.553		
Implementatiekosten	486.726		486.726		-		
Onvoorzien	185.203		185.203		-		
Totaal lasten	**16.737.760**	**26.000**	**6.042.288**	**-**	**10.491.246**	**178.226**	**16.737.760**
Baten:							
Basistaken	9.726.742				9.548.516	178.226	
Aanvullende taken	4.345.086				4.345.086		
Extra taken projecten	2.154.524				2.154.524		
Bijdrage implementatiekosten	1.155.735		1.155.735				
Rentebaten	7.992		7.992				
Totaal baten	**17.390.079**	**-**	**1.163.728**	**-**	**16.048.126**	**178.226**	**17.390.079**
Saldo voor vermogensmutaties	**652.320**						